

Nr 5.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1953/54 under femte huvudtiteln, avseende anslagen inom socialdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.
(3:e avd.)

Socialdepartementet.

1:o) **Socialdepartementet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 1 under femte huvudtiteln framlagda förslag (punkt 1, s. 1 och 2 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 2 januari 1953), vilket innebär en anslagsökning med 123 000 kronor med anledning av beslutade lönerregleringar m. m. samt automatiska löneökningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för socialdepartementet vidtaga de ändringar, som angivits i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 2 januari 1953;

b) godkänna följande avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	31 500
2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ...	318 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal.....	142 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	217 500
	Summa kronor 709 000;

c) till *Socialdepartementet: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 709 000 kronor.

2:o) **Socialdepartementet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 2 och 3), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialdepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 61 000 kronor.

Socialstyrelsen med dithörande verksamhet samt arbetsdomstolen.

3:o) **Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 3, s. 4—9) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för socialstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen förordad, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 460 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 992 000 kronor.

Med hänsyn till den starka utvecklingen inom den halvöppna barnavården och de därav följande ökade arbetsuppgifterna för barnavårdsbyrån föreslås byrån förstärkt med en amanuens tjänst. Kostnaderna för lönestatistiken, vilka hittills bestritts från anslaget till avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar, avses i fortsättningen skola belasta nu ifrågasvarande anslag. Posten till ersättningar till sakkunniga personer på socialvårdens område, vilken för innevarande budgetår anvisats med 9 200 kronor, föreslås uppdelad på två poster, varav den ena uppföres med 8 000 kronor för ersättningar till arkitekt och den andra upptages till 3 000 kronor för ersättningar till sakkunniga, främst läkarexpertis.

Tjänsten som kamrerare (Ce 25) samt 4 kanslibiträdesbefattningar föreslås till ordinariesättning. Antalet ordinarie kontorsbiträdestjänster ökas med 11 på grund av gällande befordringsgång för biträdespersonal. En inom barnavårdsbyrån inrättad tjänst i Cg 27, vilken är avsedd för ärenden angående ferieresor och husmoderssemester, föreslås ändrad till tjänst i Ce 27.

Ifrågasvarande förslag medför en ökning av anslaget med 39 000 kronor. På grund av den allmänna lönehöjningen m. m. beräknas en ökning med 423 800 kronor. Slutligen bör anslaget i anledning av vissa under 1952 beslutade löneregleringar höjas med 5 200 kronor.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för socialstyrelsen, som föranledes av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 2 januari 1953 förordad;

b) godkänna följande avlöningsstat för socialstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	815 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	18 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	777 100
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	849 300

Summa kronor 2 460 000;

c) till *Socialstyrelsen*: *Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 460 000 kronor.

4:o) *Socialstyrelsen*: *Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar*. Kungl. Maj:t har (punkt 4, s. 9 och 10) föreslagit riksdagen att till *Socialstyrelsen*: *Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 35 000 kronor.

Med anledning av att medel för viss med lönestatistiken sysselsatt personal ansetts böra beräknas under styrelsens allmänna avlöningsanslag har nu ifrågavarande anslag nedräknats med 15 000 kronor. Under hänvisning till att 1952 års indexkommitté torde komma att framlägga förslag, som medför behov av personalförstärkning hos styrelsen, anses det å andra sidan lämpligt att anslaget anvisas med sådant belopp att medel vid behov kan disponeras för den förbättring av levnadskostnadsberäkningarna, som kan finnas erforderlig.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *Sjölin* väckt motion (II: 302), i vilken hemställs, att riksdagen måtte under ifrågavarande anslagsrubrik för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag, som är 30 000 kronor lägre än vad Kungl. Maj:t föreslagit eller 20 000 kronor.

Beträffande motiveringen för motionärens förslag hänvisas till motionen.

Utskottet. Enligt vad utskottet inhämtat beräknas 1952 års indexkommitté, vars uppgift är att bl. a. klarlägga hur indexarbetet bör bedrivas för att levnadskostnadsindex skall kunna utnyttjas i olika kortfristiga löneuppgörelser, komma att avge sina förslag i början av nästa budgetår. Avsikten är att resultatet av utredningen om möjligt skall kunna beaktas vid indexberäkningarna under nästkommande år. Med hänsyn till det anförda synes departementschefens beräkning av medelsbehovet böra godtagas.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 302 till *Socialstyrelsen: Avlöningar till viss personal för större statistiska specialundersökningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kronor.

5:o) **Socialstyrelsen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 5, s. 10—12) föreslagit riksdagen att till Socialstyrelsen: Omkostnader för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 483 000 kronor.

Anslaget har för innevarande budgetår anvisats med 417 000 kronor.

Anslagsposten till sjukvård m. m. räknas upp med 1 000 kronor. Med hänsyn till de ökade rese- och traktamentskostnaderna tillstyrkes att anslagsposten till reseersättningar höjes med 8 000 kronor. Till bränsle, lyse och vatten beräknas ytterligare 700 kronor och till hyra för statistikmaskiner ytterligare 3 000 kronor. Sistnämnda ökning anses böra föranleda, att inkomstposten räknas upp med likaledes 3 000 kronor. På grund av utbyggnad av styrelsens telefonväxel och med hänsyn till höjda städningskostnader m. m. uppräknas posten till övriga expenser för eget behov med sammanlagt 40 000 kronor. Anslagsposten till publikationstryck räknas upp med 16 300 kronor.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Socialstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 483 000 kronor.

6:o) **Socialstyrelsen: Socialstyrelsens ortsombud.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 12 och 13), vilket innebär en anslagsökning med 6 200 kronor för höjning av ombudens arvoden samt för utvidgning av ombudsorganisationen i Stockholm, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Socialstyrelsen: Socialstyrelsens ortsombud* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 62 000 kronor.

7:o) **Statens socialvårdskonsulenter: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 13 och 14), vilket innebär en anslagshöjning med 53 300 kronor i anledning av det rörliga tilläggets höjning samt av 1952 års riksdag beslutade löneregleringar m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens socialvårdskonsulenter, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	207 300
2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	86 700
	Summa kronor 294 000;

b) till *Statens socialvårdskonsulenter*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 294 000 kronor.

8:o) **Statens socialvårdskonsulenter: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 14—16), vilket innebär en ökad medelsanvisning till sjukvård m. m. med 300 kronor, till reseersättningar med 6 000 kronor och till expenser med 2 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens socialvårdskonsulenter*: *Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 100 300 kronor.

9:o) **Arbetsdomstolen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 16 och 17), vilket innebär en anslagsökning med 12 000 kronor i anledning av det rörliga tilläggets höjning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för arbetsdomstolen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	74 500
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	51 500
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	23 000
	Summa kronor 149 000;

b) till *Arbetsdomstolen*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 149 000 kronor.

10:o) **Arbetsdomstolen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 17), vilket innebär en ökad medelsanvisning till sjukvård m. m. samt till övriga expenser med 700 resp. 300 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetsdomstolen*: *Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 12 000 kronor.

11:o) **Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, s. 18 och 19), vilket innebär en anslagsökning med 7 000 kronor för att höja distriktsförlikningsmännens arvoden till 7 500 kronor i samtliga distrikt, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 175 000 kronor.

12:o) **Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, s. 19), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förlikningsmän för medling i arbetstvister m. m.: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 35 000 kronor.

13:o) **Mödrahjälpnämnderna.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 21), vilket innebär en ökad medelsanvisning till expenser med 7 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Mödrahjälpnämnderna* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 187 000 kronor.

SOCIAL HEMHJÄLP.

14:o) **Bidrag till avlöande av hemvårdarinnor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15, s. 21—23), vilket innebär en anslagshöjning med 90 000 kronor i anledning av en beräknad ökning av antalet hemvårdarinnor samt att något visst antal hemvårdarinnor, för vilket statsbidrag får utgå, icke längre fastställas, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till avlöande av hemvårdarinnor* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 160 000 kronor.

15:o) **Prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinnor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, s. 24 och 25), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 20 000 kronor på grund av höjda omkostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Prov- och kompletteringskurser för hemvårdarinnor* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 260 000 kronor.

FATTIGVÅRD OCH BARNAVÅRD M. M.

16:o) **Fattigvård i allmänhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, s. 25 och 26), vilket innebär en anslagsökning med 700 000 kronor med hänsyn till bl. a. medelsåtgången under budgetåret 1951/52, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fattigvård i allmänhet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 4 600 000 kronor.

17:o) **Barnavård i allmänhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 26), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barnavård i allmänhet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 350 000 kronor.

18:o) **Fattigvård och barnavård för lappar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 19, s. 26 och 27), vilket innebär en anslagshöjning med 50 000 kronor med hänsyn till belastningen under budgetåret 1951/52, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fattigvård och barnavård för lappar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

19:o) **Bidrag till svenska socialvårdsförbundet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 27—30), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 5 000 kronor till löner m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till svenska socialvårdsförbundet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 40 000 kronor.

20:o) **Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 30 och 31), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

21:o) **Allmänna barnbidrag.** Kungl. Maj:t har (punkt 23, s. 31 och 32) föreslagit riksdagen att till Allmänna barnbidrag för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 518 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 510 000 000 kronor.

Enligt departementschefen föreligger f. n. icke statsfinansiella förutsättningar för att uppta frågan om de allmänna barnbidragens belopp till om-

prövning. Socialstyrelsen beräknar på grundval av tillgängliga uppgifter barnantalet vid utgången av år 1953 till 1 788 000. Denna siffra anses bära läggas till grund för anslagsberäkningen, varför anslaget bör uppföras med 518 000 000 kronor.

Utskottet, som erinrar att riksdagen numera med bifall till andra lagutskottets hemställan i dess utlåtande nr 7 avslagit motionsvis framställt yrkande om höjning av de allmänna barnbidragens belopp, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Allmänna barnbidrag* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 518 000 000 kronor.

22:o) **Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 24, s. 32), vilket innebär en anslagsökning med 400 000 kronor i anledning av att ersättningen till postverket höjts från 40 till 50 öre per utbetald barnbidragsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för utbetalning av allmänna barnbidrag* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 000 000 kronor.

23:o) **Bidrag till barnavårdsnämnderna för vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26, s. 33 och 34), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till barnavårdsnämnderna för vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 140 000 kronor.

24:o) **Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem.** Kungl. Maj:t har (punkt 27, s. 34—36) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att statsbidrag till uppförande eller inrättande av barnhem under budgetåret 1953/54 beviljas intill ett belopp av högst 1 400 000 kronor, dels ock till Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 2 600 000 kronor.

Å anslaget, som för innevarande budgetår uppförts med ett formellt belopp av 100 kronor, fanns vid utgången av budgetåret 1951/52 en reservation av 3 328 905 kronor.

Socialstyrelsen har anfört, att de nuvarande bidragsbeloppen, vilka fastställdes 1947, beräknats efter en genomsnittlig anläggningskostnad vid nybyggnad av i runt tal 12 000 kronor per vårdplats. I dagens läge kostar emellertid en ny vårdplats genomsnittligt 18 000—20 000 kronor. Under

erinran att statsmakterna tidigare fastslagit principen att staten bör bära huvudparten av det allmännas kostnader för barnhemmen, anser styrelsen det skäligt, att bidragsbeloppen höjes. Styrelsen föreslår, att statsbidraget vid nybyggnad maximeras till 12 000 kronor per plats samt, där för ändamålet inköpt byggnad eller i vederbörandes ägo befintlig byggnad tages i anspråk, till 8 000 resp. 6 000 kronor per plats.

Departementschefen uttalar att ifrågavarande statsbidrag på grund av byggnadskostnadernas utveckling otvivelaktigt har kommit att utgöra en mindre kostnadsandel än man avsåg när bidraget infördes. En höjning av bidrag av detta slag har emellertid vid övervägande av hur tillgängliga knappa resurser skall fördelas ansetts böra stå tillbaka. Han kan därför icke f. n. tillstyrka någon ändring av bidragsgrunderna.

Fr. o. m. innevarande budgetår har gjorts den ändringen i fråga om beräkningen av detta anslag att Kungl. Maj:t begärt riksdagens bemyndigande att inom viss ram bevilja statsbidrag utan att medel samtidigt äskats. Avsikten har varit att anslag skall anvisas endast för att täcka utbetalningen av beviljade belopp.

Av de i gällande barnhemsplaner upptagna nyanläggningarna återstod vid ingången av budgetåret 1952/53 ca 70 barnhem med omkring 1 430 platser. Efter borträknande av de platser, för vilka statsbidrag kan lämnas innevarande budgetår, torde återstå ca 1 350 platser. Detta antal kan dock beräknas minska i den mån andra vårdformer än barnhemsvård kommer till användning och med hänsyn till de sjunkande födelsesiffrorna. Det anses icke kunna medföra någon större olägenhet om nybyggnaderna kommer till stånd i något långsammare takt än de 184 platser, som socialstyrelsen tänkt sig för nästa budgetår. Departementschefen anser sig därför kunna föreslå, att statsbidrag under nästa budgetår beviljas endast med 1 400 000 kronor, vilket kan antagas motsvara ungefär 155 barnhemsplatser. Styrelsens hemställan om tilläggsbemyndigande för innevarande budgetår tillstyrkes inte. Mot den av socialstyrelsen föreslagna medelsanvisningen för nästa budgetår, 2 600 000 kronor, har departementschefen inte något att erinra.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Anderberg m. fl.* (I: 213) och den andra inom andra kammaren av herr andre vice talmannen *Olsson m. fl.* (II: 324), har hemställts, att riksdagen måtte besluta att statsbidrag må utgå med högst 15 000 kronor per plats i barnhem, som färdigställts efter den 30 juni 1953.

Beträffande motiveringen för motionärernas yrkande hänvisas till motionen II: 324.

Utskottet. Då de nuvarande bidragsbeloppen — högst 9 000 kronor per vårdplats — fastställdes 1947, kostade enligt socialstyrelsens uppgifter en

vårdplats vid nybyggnad i genomsnitt 12 000 kronor, medan f. n. en ny vårdplats kostar mellan 18 000 och 20 000 kronor. En betydande förskjutning i kostnadsfördelningen mellan staten och huvudmännen för verksamheten har härigenom inträtt till de senares nackdel. Denna utveckling är enligt utskottets mening ägnad att ingiva betänkligheter och stridande mot den ursprungligen fastställda principen att staten bör bära huvuddelen av det allmännas kostnader för barnhemmen. I likhet med socialstyrelsen och motionärerna anser utskottet starka skäl föreligga för en höjning av bidragsbeloppen. Emellertid synes frågan härom böra sättas i sammanhang med allmänna statsbidragsutredningens pågående arbete beträffande de till kommunerna utgående anläggningsbidragen. Med hänsyn härtill är utskottet icke f. n. berett tillstyrka motionärernas yrkande.

Under åberopande av det anförda och då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 213 och II: 324

a) medgiva, att statsbidrag till uppförande eller inrättande av barnhem under budgetåret 1953/54 beviljas intill ett belopp av högst 1 400 000 kronor;

b) till *Bidrag till uppförande eller inrättande av barnhem* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 2 600 000 kronor.

25:o) **Bidrag till driften av barnhem.** Kungl. Maj:t har (punkt 28, s. 36—39) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad höjning av maximiavgifterna för vård å barnhem, dels ock till Bidrag till driften av barnhem för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 400 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 300 000 kronor.

Frågan om statens och kommunernas bidrag till landstingens kostnader för driften av barnhemmen har under de senaste åren aktualiserats upprepade gånger. Ett av socialstyrelsen framlagt förslag om höjning av vårdavgiften från en krona 50 öre till 2 kronor utan höjning av statsbidraget lämnades utan bifall år 1951. Statsutskottet uttalade i nämnda sammanhang, att både rättvisesynpunkter och ekonomiska skäl talade för att kostnadsfördelningen på ifrågavarande område så snart omständigheterna det medgav av Kungl. Maj:t upptogs till omprövning.

Socialstyrelsen har nu lagt fram förslag om höjning av såväl statsbidrag som vårdavgifter till i regel 3 kronor för vårddag. Ehuru den andel av driftkostnaderna som statsbidraget täcker numera är avsevärt mindre än när statsbidragen infördes, kan departementschefen icke tillstyrka en höj-

ning av dessa bidrag med hänsyn till den kostnadsökning för staten som skulle bli följden därav. En höjning av vårdavgifterna anses emellertid erbjuda påtagliga fördelar även om statsbidragen ej kan förbättras samtidigt. Den föreslagna höjningen av vårdavgifterna skulle göra vård i fosterhem och å barnhem ur ekonomisk synpunkt mera jämställda och eliminera — den visserligen som regel sannolikt obetydliga — risken att barnavårdsnämndernas val mellan dessa vårdformer påverkas av kostnadshänsyn. Samtidigt skulle åtminstone en viss lättnad beredas landstingen beträffande kostnaderna för barnhemsvården. Departementschefen anser sig därför böra tillstyrka, att socialstyrelsens förslag genomföres fr. o. m. den 1 juli 1953 i vad detsamma rör vårdavgifterna. Med utgångspunkt från medelsåtgången under budgetåret 1951/52 beräknas anslaget till 2 400 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Pålsson m. fl.* (I: 216) och den andra inom andra kammaren av herr *Larsson i Hedenäset m. fl.* (II: 166), har hemställts, att riksdagen måtte för budgetåret 1953/54 för ifrågavarande ändamål anvisa ett förslagsanslag å 4 800 000 kronor att utgå i enlighet med av socialstyrelsen avgivet förslag, eller, därest så icke kan ske, att riksdagen, med avslag å Kungl. Maj:ts förslag i ärendet, måtte besluta att tidigare gällande maximiavgift för vård å barnhem även i fortsättningen må äga tillämpning.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, hänvisas till motionen II: 166.

Utskottet. Enligt de uppgifter, som socialstyrelsen lämnat i ärendet, har statens bidrag till driften av barnhem genom de ökade kostnaderna minskat från omkring 40 % år 1946 till numera 16—17 %. I likhet med vad utskottet givit uttryck åt vid behandlingen under nästföregående punkt av frågan om anläggningsbidragen till barnhemmen finner utskottet denna utveckling betänklig.

Genom departementschefens förslag att vårdavgifterna skall höjas från 1 krona 50 öre till 3 kronor per vårddag erhåller landstingen en viss lättnad i sina kostnader för verksamheten. Såsom motionärerna framhållit synes det önskvärt att även statens bidrag höjes till samma nivå. I sammanhanget må erinras, att allmänna statsbidragsutredningen i sitt nyligen avgivna principbetänkande angående driftbidrag till primärkommuner ansett att ifrågavarande statsbidrag bör bibehållas som ett speciellt driftbidrag. Utskottet har dock icke funnit tillräckliga skäl föreligga för att nu frågå departementschefens förslag om bibehållande av det statliga bidraget oförändrat men förutsätter att Kungl. Maj:t snarast möjligt upptager frågan till omprövning.

Icke heller kan utskottet tillstyrka motionärernas förslag om att vid

sådan utgång jämväl vårdavgifterna skall bibehållas oförändrade. Den föreslagna höjningen av avgifterna innebär icke blott en fördel för huvudmännen utan synes även, som departementschefen antytt, kunna motverka att kommunerna av kostnadsskäl placera barn på barnhem i stället för att anlita den ur många synpunkter lämpligare vården i fosterhem.

Under åberopande av det anförda får utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 216 och II: 166

a) godkänna i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 2 januari 1953 förordad höjning av maximiavgifterna för vård å barnhem;

b) till *Bidrag till driften av barnhem* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 400 000 kronor.

26:o) **Bidrag till allmänna barnhuset.** Kungl. Maj:t har (punkt 29, s. 39—48) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till allmänna barnhuset* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 21 500 kronor.

I det läge som uppkommit därigenom att den av socialvårdsförbundet tidigare bedrivna utbildningen av barnhemsföreståndare numera upphört anses det ofrånkomligt, att från statens sida åtgärder vidtas för fortsatt tillgodoseende av det allmänt vitsordade behovet av en särskild utbildning för personal i ledande ställning på andra barnhem än spädbarns- och mödrahem. Beträffande de sistnämnda är utbildningskraven för motsvarande personal redan fastslagna i barnavårdsstadgan. Det är tänkbart, att ifrågasvarande utbildning visar sig vara lämplig också för föreståndare vid andra vårdanstalter för barn; riktmärket anges dock vara att i första hand säkra barnhemmens behov i förevarande avseende.

Socialstyrelsens förslag att utbildningen skall betraktas som en helt statlig angelägenhet kan departementschefen inte godta. Svenska socialvårdsförbundet sköter utbildningen av föreståndare vid ålderdomshem, varvid staten lämnar bidrag med i princip hälften av kostnaderna bortsett från stipendiekostnader som bestrides helt av statsmedel. Starka skäl talar för att utbildningen av föreståndare vid barnhem ordnas enligt samma system. Med anledning härav har från socialdepartementets sida kontakt tagits med direktionen för allmänna barnhuset om dettas möjligheter och villighet att åtaga sig utbildningens anordnande under den förutsättningen att kostnaderna för utbildningsverksamheten — bortsett från eventuella stipendieutgifter för vilka staten helt borde svara — delas lika mellan staten och

barnhuset. Direktionen har förklarat, att den — om ock med tvekan — är beredd att åtaga sig att anordna och med stöd av statsbidrag i den angivna omfattningen finansiera den ifrågavarande utbildningen.

Departementschefen förordar, att barnhusdirektionens erbjudande antages och att huvudmannskapet för den planerade utbildningen anförtros barnhuset, som i denna egenskap förutsättes få åtnjuta statsbidrag enligt nyss angivna grunder.

Såsom tillsynsmyndighet för verksamheten föreslås socialstyrelsen med hänsyn till dess centrala ställning inom barnvården. Ett av styrelsen framlagt förslag till kursplan kan departementschefen i stort sett ansluta sig till. Kursplanen anses dock böra utformas definitivt först sedan någon tids erfarenhet vunnits. Det förutsättes ankomma på Kungl. Maj:t eller den myndighet, som Kungl. Maj:t förordnar, att fastställa kursplan för utbildningen och ge närmare direktiv rörande densamma.

Departementschefen är icke beredd att f. n. förordna socialstyrelsens förslag om att ifrågavarande utbildning bör uppställas som kompetenskrav för erhållande av föreståndarbefattning vid barnhem. Frågan bör tas upp först sedan utbildningen kommit igång och det visat sig föreligga möjligheter att tillgodose behovet av utbildad personal. Det förutsättes, att barnhemmens huvudmän utan särskild föreskrift härom anställer utbildad personal i den mån lämplig sådan anmäler sig till ledig befattning.

Den förordade utbildningen anses böra komma till stånd fr. o. m. budgetåret 1953/54. Då den icke kan komma igång annat än successivt blir kostnaderna under inledningsåret mindre omfattande än vid full utbyggnad i ett senare skede.

Utbildningsverksamheten föreslås skola ledas av två heltidsanställda tjänstemän, en rektor och en assistent. Till en början anses dock tillfyllest att räkna uteslutande med rektorstjänsten. För denna beräknas avlöning med belopp, motsvarande 23 löneklassen. Rektors lön beräknas enligt det sagda till 14 772 kronor. Härtill kommer en utgiftspost för andel i rektors pensionering, vilken beräknas till 2 500 kronor. Under antagande att antalet föreläsnings- och lektionstimmar icke kommer att under det första året överstiga 200, beräknas ifrågavarande kostnader till 7 000 kronor. På omkostnadssidan räknas med utgiftsposter till en summa av 14 000 kronor.

Efter särskild kontakt i frågan med styrelsen för svenska landstingsförbundet utgår departementschefen från att vederbörande huvudmän för barnhemmen kommer att svara för att elevpraktiken på barnhemmen får åsyftat värde och beräknar inte medel för särskilda handledararvoden.

Svenska landstingsförbundet har förklarat sig berett att — såframt kurserna hålles inom en ifrågasatt tidsram av 4 veckor — medverka till att kursdeltagarna av huvudmännen beredes tjänstledighet med bibehållen

lön samt reseersättning och dagtraktamente under kurstiden. I de fall då föreståndare från barnhem i städer utanför landsting ingår bland kursdeltagarna förutsattes en motsvarande medverkan från städernas sida. Vid angivna förutsättningar kommer kostnaderna för kursens anordnande att begränsas till i huvudsak lokalhyra och föreläsningar, för vilka ändamål ett belopp av 4 000 kronor anses vara tillfyllest.

Beträffande frågan om stipendier åt eleverna under utbildningstiden erinras om den nya ordning för studiehjälp, som av riksdagen beslutats med anledning av propositionen 1952: 220 och som skall tillämpas fr. o. m. nästa budgetår. För ifrågakvarande elevkategori innebär den nya ordningen, att eleverna skall kunna erhålla studielån samt därjämte behovsprövade stipendier om högst 75 kronor per månad. Kostnaderna skall bestridas från anslag under åttonde huvudtiteln.

Bortsett från eventuella stipendieutgifter skulle kostnaderna för utbildningsverksamheten under nästa budgetår komma att uppgå till sammanlagt 42 272 kronor. Hälften därav eller i runt tal 21 500 kronor föreslås, på sätt i det föregående förordats, skola bestridas i form av statsbidrag. Om motsvarande kostnader för verksamheten i full utbyggnad ger en approximativ kalkyl vid handen, att de för statsverkets del icke torde komma att överstiga ett belopp av ca 45 000 kronor årligen.

Utskottet delar departementschefens uppfattning att staten bör vidta åtgärder i syfte att säkra barnhemmens behov av kvalificerad föreståndarpersonal. De föreslagna formerna härför liksom den ifrågasatta hälftindelningen mellan staten och allmänna barnhuset av kostnaderna för utbildningsverksamheten föranleder ingen erinran från utskottets sida. I fråga om det framlagda förslaget till kursplan vill utskottet understryka angelägenheten av att denna, såsom departementschefen uttalat, icke utformas definitivt förrän närmare erfarenheter vunnits. Enligt utskottets mening bör härvid tillses att utbildningen icke ges större omfattning än vad som kan anses nödvändigt med hänsyn till elevernas blivande arbetsuppgifter.

I övrigt kan utskottet i allt väsentligt ansluta sig till vad departementschefen föreslagit.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till allmänna barnhuset* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 21 500 kronor.

27:0) **Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård.** Kungl. Maj:t har (punkt 30, s. 48—57) föreslagit riksdagen att till *Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 2 750 000 kronor.

Det nuvarande statsbidraget till anstalter för halvöppen barnavård tillkom genom beslut av 1943 års riksdag som en provisorisk lösning av statsbidragsfrågan i avbidan på resultatet av den utredning om den halvöppna barnavårdens ställning i samhällslivet som pågått först inom 1941 års befolkningsutredning och sedermera genom 1946 års kommitté för den halvöppna barnavården. Sedan sistnämnda kommitté i juni 1951 avlämnat sitt betänkande har detsamma varit föremål för en omfattande remissbehandling, som i sin helhet avslutades först under sommaren 1952.

Inledningsvis konstateras, att betänkandet i mångt och mycket utgör en redovisning och sammanfattning av de hittillsvarande erfarenheterna inom den praktiska verksamheten på förevarande barnavårdsområde och av den i ämnet förda diskussionen. Den mångfald av rekommendationer som framförts i betänkandet i olika praktiska detaljfrågor har inte föranlett något uttalande från departementschefens sida, då det i dessa delar anses ankomma på de lokala huvudmännen inom kommunerna att vidtaga lämpliga dispositioner.

Vad statsmakterna främst har att ta ställning till är dels de förslag som berör frågan om statens ekonomiska stöd åt verksamheten, dels kommitténs övertäganden rörande målsättningen för institutionernas utbyggnad och den i samband därmed förordade avvägningen mellan lekskolor och daghem.

Enligt gällande grunder för statsbidragsgivningen på förevarande område utgår bidrag dels till avlöningar åt föreståndarinna och annan på institutionerna anställd kvalificerad personal, dels till bestridande av kostnaderna för bespisning av de vid institutionerna mottagna barnen. Anläggningsbidrag utgår däremot inte. I sistnämnda avseende erinras emellertid om de möjligheter som står öppna för ekonomiskt mindre väl ställda kommunala eller enskilda huvudmän att söka bidrag till anläggningskostnader ur allmänna arvsfonden.

Kommittén har föreslagit en väsentligt ökad och på helt nya grunder baserad statsbidragsgivning, innebärande bl. a. att bidrag jämväl skall utgå till anläggningskostnader. Åtgärder i sådan riktning anges av kommittén utgöra en grundläggande förutsättning för genomförandet av det av kommittén förordade utbyggnadsprogrammet, enligt vilket 500 lekskolor och 180 daghem skall byggas eller inrättas i städer och tätorter under 1950-talet.

I statsbidragsfrågan erinrar departementschefen om att allmänna statsbidragsutredningen i december 1952 har framlagt förslag om en omläggning av systemet med driftbidrag till primärkommunerna, vilket förslag bl. a. berör bidraget till driften av anstalter för halvöppen barnavård. Innan ställning tagits till detta förslag, anses någon prövning av 1946 års kommittés förslag i bidragsfrågan inte lämpligen böra komma i fråga.

Spörsmålet om de olika institutionsformerna och deras utbyggnad inom kommunerna anses vara angelägenheter, som måste förbehållas de lokala

huvudmännens avgöranden under hänsynstagande till ortens förhållanden, resurser och behov. Det konstateras, att ett stadigt stigande intresse från kommunernas sida medfört en kraftig utveckling på området under de sista tiotalen år. År 1937 uppgick antalet daghem, förskolor och eftermiddagshem till 270 med plats för ca 9 500 barn. 1941 hade motsvarande institutioners antal stigit till ca 350 för att elva år senare — den 1 juli 1952 — uppgå till drygt 800 med plats för ca 33 750 barn. Det finns också anledning räkna med att under det kommande budgetåret nya institutioner skall tillkomma i samma takt som hittills, även om ställning icke tas till 1946 års kommittés förslag i statsbidragsfrågan.

Liksom hittills torde lekskolorna och daghemmen komma att stå i förgrunden för utbyggnadsverksamheten. Departementschefen förutsätter härvid, att behovet av daghemsplatser för de förvärvsarbetande mödrarnas barn blir föremål för särskilt beaktande samt tillfogar, att det ur olika synpunkter synes vara värdefullt, att man ute i kommunerna vid sidan av de kollektiva vårdformerna prövar möjligheterna att främja barntillsynen genom sådana former av organiserad familjevård, som kommit till uttryck i det redan nu i viss utsträckning tillämpade systemet med familjedaghem. Mot bakgrunden av det sagda anses frågan om uppgörandet av en generalplan för den fortsatta verksamheten med viss fixerad utbyggnadstakt under en tioårsperiod sakna aktualitet.

Beträffande den centrala tillsynen av den halvöppna barnavården har kommittén framlagt alternativa förslag, innebärande att denna antingen bibehålles hos socialstyrelsen eller överflyttas till skolöverstyrelsen. Enligt det senare alternativet skulle det lokala tillsynsansvaret överflyttas från barnavårdsnämnderna till folkskolestyrelserna (skoloråden). I det övervägande antalet remissyttranden har förord givits åt alternativet med socialstyrelsen som tillsynsmyndighet. Skolöverstyrelsen har för sin del ansett, att tillsynen av förskoleseminarier och av de förskolor, som icke är samorganiserade med andra institutioner, redan nu bör kunna överföras till överstyrelsen, medan återstoden skulle kvarligga hos socialstyrelsen. Departementschefen erinrar vidare om att skolöverstyrelsesakkunniga i sitt betänkande med förslag om skolöverstyrelsens organisation (SOU 1951: 29) i denna del uttalat sig för skolöverstyrelsen som tillsynsmyndighet. Liksom kommittén har de sakkunniga därvid funnit anledning betona, att det av praktiska skäl knappast låter sig göra att uppdelna den centrala tillsynen av institutionerna på olika ämbetsverk. I den på grundval av sakkunnigförslaget till 1952 års riksdag avgivna propositionen (nr 149) angående omorganisation av skolöverstyrelsen m. m. föreslogs emellertid, att tillsynen åtminstone tillsvidare skall kvarligga hos socialstyrelsen. Till stöd härför åberopade chefen för ecklesiastikdepartementet — efter avvisande av tanken på en delad tillsyn — den halvöppna barnavårdens starka sociala

betoning och skolöverstyrelsens krävande arbete i anledning av omdaningen av vårt skolväsen. Statsutskottet anslöt sig i sitt utlåtande (nr 174) till departementschefens uppfattning i tillsynsfrågan men förklarade sig i anledning av väckta motioner i ämnet förutsätta, att tillsynsfrågan skulle komma att upptagas till en allsidig prövning vid behandlingen av det förslag, som framlagts av 1946 års kommitté för den halvöppna barnavården. Utskottets uttalande biträdades av riksdagen (skr. nr 333). För egen del har departementschefen vid prövning av frågan icke funnit anledning att frångå den i nyssnämnda proposition tillkännagivna meningen att den centrala tillsynen tills vidare bör kvarligga hos socialstyrelsen. I konsekvens härmed förutsattes, att den lokala tillsynen tills vidare skall utövas av barnavårdsnämnderna. Ej heller finner departementschefen skäl att f. n. ifrågasätta någon ändring i den länsstyrelserna författningsenligt åvilande inspektions- och tillsynsfunktionen på området inom resp. län.

Beträffande anslagsfrågan förutsattes fortsatt tillämpning av den nuvarande ordningen med prövning av institutionernas ekonomi i syfte att tillförsäkra bidrag åt dem som har största behovet därav. Även om sålunda samtliga institutioner fortfarande inte kan tillerkännas bidrag, anses medelsanvisningen med hänsyn till den fortgående utbyggnaden böra ökas med 300 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Bergh* och *Sunne* (I: 215) samt den andra inom andra kammaren av fröken *Ager m. fl.* (II: 315), föreslås riksdagen besluta, att skolöverstyrelsen skall vara tillsynsmyndighet för förskolor och förskoleseminarier och att framställning göres hos Kungl. Maj:t om framläggande inför riksdagen av därav betingade förslag till avlöningsstater m. m.

Beträffande motiveringen för motionärernas yrkande får utskottet hänvisa till motionen I: 215.

Utskottet. Vid behandlingen av propositionen 1952:149 angående omorganisation av skolöverstyrelsen m. m. anslöt sig utskottet till propositionens förslag att den centrala tillsynen av den halvöppna barnavården tills vidare borde kvarligga hos socialstyrelsen men förutsatte, att frågan skulle komma att upptagas till en allsidig prövning i samband med behandlingen av det förslag, som framlagts av 1946 års kommitté för den halvöppna barnavården.

Kommittén har framlagt två alternativa förslag i frågan om den centrala tillsynen, innebärande att denna antingen bibehålles hos socialstyrelsen eller överflyttas till skolöverstyrelsen. I det övervägande antalet remissyttranden har förord givits åt det förstnämnda alternativet. I fråga om det andra alternativet har bl. a. skolöverstyrelsen förklarat att den med hänsyn

till sina uppgifter rörande enhetsskolans genomförande och försöksverksamheten icke kan omedelbart övertaga tillsynen över hela området utan endast i vad avser förskoleseminarier och förskolor, som icke är samorganiserade med andra institutioner. Departementschefen har för egen del stannat för att tillsynen tills vidare bör bibehållas hos socialstyrelsen.

I motsats till förslaget i motionerna I: 215 och II: 315 om en överflyttning till skolöverstyrelsen i den omfattning, som styrelsen f. n. ansett möjlig, kan utskottet icke finna det lämpligt, att tillsynen över institutionerna på den halvöppna barnavårdens område delas mellan tvenne centralmyndigheter. Utskottet ansluter sig därför till departementschefens uppfattning att den centrala tillsynen tills vidare bör kvarligga hos socialstyrelsen. Härvid har utskottet förutsatt, att erforderligt samråd beträffande de pedagogiska synpunkterna på verksamheten upprätthålles mellan socialstyrelsen och skolöverstyrelsen.

Vad departementschefen i övrigt anfört har icke givit utskottet anledning till erinran.

Under återopande av det anförda får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

- a) att riksdagen må till *Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 2 750 000 kronor;
- b) att motionerna I: 215 och II: 315 icke må av riksdagen bifallas.

28:o) Bidrag till utbildning av personal inom den halvöppna barnavården m. m. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, s. 57—63), vilket innebär å ena sidan en ökad medelsanvisning med 42 100 kronor till avlöningskostnader m. m. vid förskoleseminarierna samt å andra sidan en anslagsminskning med 75 000 kronor i anledning av att medel till stipendier fr. o. m. nästa budgetår beräknats under åttonde huvudtiteln, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utbildning av personal inom den halvöppna barnavården m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 288 600 kronor.

29:o) Ferieresor för barn. Kungl. Maj:t har (punkt 32, s. 63 och 64) föreslagit riksdagen att till Ferieresor för barn för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 900 000 kronor.

Anslaget har för innevarande budgetår anvisats med 2 700 000 kronor. I vissa remissyttranden över arbetsmarknadsstyrelsens under punkt

32:o) i det följande behandlade utredning om semester åt husmödrar, lantbrukare m. fl. har ifrågasatts ändringar i de för ferieresorerna gällande bestämmelserna. Tillräckliga skäl anses emellertid icke föreligga att nu ompröva bestämmelserna, som de senaste åren ändrats upprepade gånger. Anslagsökningen tillskrives de höjda biljettaxorna.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Sjöström-Bengtsson* och fru *Carlqvist* (I: 115) samt den andra inom andra kammaren av fru *Ericsson* i Luleå m. fl. (II: 173), har hemställts, såvitt nu är i fråga, att riksdagen vill dels besluta att bestämmelserna slopas om att den enskilde skall lämna ersättning med fem kronor för ferieresor till enskilt ordnad ferie- eller semestervistelse, dels under femte huvudtiteln till Ferieresor för barn för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag om 3 100 000 kronor.

Beträffande motiveringen för motionärernas yrkande hänvisas till motionen II: 173.

Utskottet. Ifrågavarande bestämmelser ändrades senast genom beslut av 1952 års riksdag. Under hänvisning härtill är utskottet icke berett tillstyrka motionärernas ifrågavarande yrkande.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 115 och II: 173, i vad de berör förevarande anslag, till *Ferieresor för barn* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 900 000 kronor.

30:o) **Ferieresor för husmödrar.** Kungl. Maj:t har (punkt 33, s. 65) föreslagit riksdagen att till Ferieresor för husmödrar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 300 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 1 400 000 kronor.

Gällande bestämmelser förutsättes skola tillämpas även under nästa budgetår. Vid sådant förhållande anses socialstyrelsens anslagsberäkning böra godtagas.

I de likalydande under nästföregående punkt behandlade motionerna I: 115 och II: 173 har, såvitt nu är i fråga, hemställts att riksdagen ville dels besluta att bestämmelserna slopas om att den enskilde skall lämna ersättning med tio kronor för ferieresor till enskilt ordnad ferie- eller semes-

tervistelse, dels under femte huvudtiteln till Ferieresor för husmödrar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 173.

Utskottet avstyrker av samma skäl, som anförts under punkten 29, jämväl i förevarande del motionerna I: 115 och II: 173.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag alltså hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 115 och II: 173, i vad de berör ifrågakvarande anslag, till *Ferieresor för husmödrar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 300 000 kronor.

31:o) **Bidrag till driften av semesterhem.** Kungl. Maj:t har (punkt 34, s. 65 och 66) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driften av semesterhem för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 450 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 400 000 kronor.

Socialstyrelsen har anfört, att den genomsnittliga kostnaden per dag och husmoder uppskattades till 3 kronor 30 öre, då nuvarande grunder för statsbidraget fastställdes år 1946, medan dagkostnaden f. n. torde ligga omkring 9 kronor. De ökade kostnaderna har medfört, att ett flertal landsting höjt sitt bidrag till en krona 50 öre eller 2 kronor per gäst dag. Med hänsyn till kostnadsökningen och penningvärdets försämring anser styrelsen det skäligt, att det statliga driftbidraget höjes från två till tre kronor per gäst dag. Som förutsättning härför anses böra gälla, att landstinget lämnar bidrag med minst en krona 50 öre per gäst dag.

Departementschefen kan f. n. icke tillstyrka någon ändring av statsbidragsgrunderna. Med hänsyn till anslagsbelastningen under 1951/52 och då medelsåtgången beräknas stiga ytterligare på grund av ökat antal gäst dagar uppräknas anslaget emellertid till 450 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Carlqvist m. fl.* (I: 68) och den andra inom andra kammaren av fru *Ericsson* i Luleå *m. fl.* (II: 101), har hemställts, att riksdagen ville dels besluta att det statliga driftbidraget till semesterhemmen för husmödrar höjes från 2 till 3 kronor per gäst och dag och att som förutsättning härför skall gälla att bidrag från landsting, stad, som ej deltagar i landsting, eller annan kommun lämnas med minst 1 krona 50 öre per gäst och dag, dels ock under femte huvudtiteln till Bidrag till driften av semesterhem för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag om 700 000 kronor.

Angående de skäl, motionärerna åberopat till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 101.

Utskottet. Enligt vad socialstyrelsen påvisat har den genomsnittliga driftkostnaden vid semesterhemmen stigit från 3 kronor 30 öre år 1946 till f. n. ca 9 kronor per gäst och dag. Med hänsyn till såväl kostnadsökningen som semesterhemmens stora betydelse för det klientel, varom här är fråga, anser utskottet i likhet med motionärerna att statsbidraget bör höjas. Utskottet kan dock icke förorda att bidraget höjes till högre belopp än 2 kronor 50 öre per gäst och dag. Som förutsättning härför synes böra föreskrivas, att vederbörande landsting lämnar bidrag med minst 1 krona 50 öre per gäst och dag. Med anledning av utskottets förslag torde anslaget böra höjas med ett belopp av 130 000 kronor utöver vad departementschefen föreslagit.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt motionerna I: 68 och II: 101

- a) godkänna av utskottet förordade ändringar i statsbidragsgrunderna rörande bidrag till driften av semesterhem;
- b) till *Bidrag till driften av semesterhem* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 580 000 kronor.

32:o) **Stipendier för underlättande av husmoderssemester.** Kungl. Maj:t har (punkt 35, s. 66—71) föreslagit riksdagen att till Stipendier för underlättande av husmoderssemester för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 1 100 000 kronor.

Anslaget har för innevarande budgetår uppförts med 800 000 kronor.

I propositionen redovisas en av arbetsmarknadsstyrelsen verkställd utredning om semester åt husmödrar, lantbrukare m. fl. (SOU 1952:19). I samband med utredningen har ett stort antal myndigheter och organisationer beretts tillfälle att yttra sig såväl under utredningens gång som efter dess färdigställande.

I remissyttrandena synes råda en nära nog fullständig enighet om att de ekonomiska problemen i samband med semesterfirandet inte kan lösas genom statliga åtgärder i annan mån än som f. n. sker genom stipendier till husmödrar i små ekonomiska omständigheter. Departementschefen delar denna uppfattning. Då det gäller att övervinna de hinder för anskaffandet av semestervikarier, som knappheten på lämplig arbetskraft medför, anses att arbetsmarknadsorganen i samarbete med berörda organisationer står närmast till att verka för att föreliggande behov tillgodoses. Det värdefulla arbete, som på detta område utföres av t. ex. jordbruksnäringens orga-

nisationer, förtjänar allt stöd från arbetsmarknadsorganens sida. Kursverksamheten för husmorsvikarier förutsättes skola fortsätta. Att den sociala hemhjälpen inom en nära framtid skulle kunna i någon högre grad fylla behovet av semestervikarier hålles inte för troligt. Denna fråga torde emellertid få tas upp i samband med bostadskollektiva kommitténs nyligen avgivna betänkande om den sociala hemhjälpen. De psykologiska hinder för semesterfirandet, som består däri att man inte vill eller vågar lämna skötseln av barn, hushåll och husdjur eller en rörelse i främmande händer, anses inte kunna lösas annat än genom upplysning och genom exemplets makt.

Arbetsmarknadsstyrelsens förslag om ändrade regler för stipendiernas användning kan departementschefen icke tillstyrka. Inget hinder föreligger för att stipendierna användes till att ersätta en husmorsvikarie eller till barnens inackordering. Även vissa landsting har anslagit medel för stipendier till dylika ändamål. Erfarenheterna synes ge vid handen, att en begränsning av stipendieutdelningen till enbart dessa ändamål i flertalet fall inte skulle överensstämma med stipendieemottagarnas egna önskemål och behov. Det är emellertid departementschefens förhoppning, att landstingen skall fortsätta med denna stipendiegivning. Med tillfredsställelse konstateras, att Svenska Röda Korset är positivt inställt till önskemålet att s. k. mors-blommemedel användes som komplettering till husmorsstipendierna. Det angelägnaste anses f. n. vara, att allt flera husmödrar får den hjälp till semesterfirande, som även ett litet stipendium ofta innebär. Sålunda anses en ökning av stipendiernas antal böra ske. Med hänsyn härtill avstyrkes socialstyrelsens förslag om en generell höjning av stipendiebeloppen. Departementschefen föreslår, att de nuvarande reglerna för stipendieutdelningen bibehålles men att stipendiernas antal ökas genom att anslaget för nästa budgetår uppräknas med 300 000 kronor.

Utskottet. Vad departementschefen anfört beträffande arbetsmarknadsstyrelsens föreliggande utredning om semester åt husmödrar m. fl. har icke givit utskottet anledning till erinran.

I fråga om husmodersstipendierna delar utskottet departementschefens uppfattning att nuvarande regler för stipendieutdelningen bör bibehållas men att stipendiernas antal bör ökas. Utskottet, som under nästföregående punkt förordat att anslaget till Bidrag till driften av semesterhem höjes med 180 000 kronor, anser sig likväl icke kunna tillstyrka, att nu ifrågavarande anslag uppräknas med mer än 200 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till *Stipendier för underlättande av husmoderssemester* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor.

33:o) **Bidrag till driften av barnkolonier m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 36, s. 71 och 72) föreslagit riksdagen att till Bidrag till driften av barnkolonier m. m. för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor.

Anslaget har för innevarande budgetår uppförts med samma belopp.

Socialstyrelsen har anfört, att bidraget till barnkolonierna i regel utgår med en krona för barn och dag, dock att det i särskilda undantagsfall kan utgå med högst 2 kronor. På grund av anslagets begränsning har emellertid bidraget i icke så få fall fått nedskäras till 25 eller 50 öre per barn och dag eller också helt nekas. Driftkostnaderna för kolonierna har i hög grad stegrats under de senaste åren, främst på grund av ökade lönekostnader och höjda livsmedelspriser. Kolonianordnarna har därför icke så sällan stora ekonomiska bekymmer att brottas med. För att förbättra koloniernas standard skulle det vara av betydelse om bidrag kunde lämnas med en krona 50 öre för barn och dag till vanliga kolonier och med 3 kronor till specialkolonier.

Beträffande feriebarnsverksamheten konstaterar styrelsen med tillfredsställelse, att verksamheten utvidgats för varje år. Icke enbart av ekonomiska skäl utan fastmer på grund av att den gagnar barnen bättre är feriebarnsverksamheten att föredraga framför koloniverksamheten. Med hänsyn till de fördyrade levnadskostnaderna har feriebarnsorganisationerna som regel under senare år fått lämna feriehemmen ökad ersättning. Denna utgår f. n. i flertalet fall med minst 75 kronor per månad och barn, i vissa fall med 125—150 kronor per månad. Denna ersättning anses icke oskälig. För att feriebarnsverksamheten skall kunna ytterligare stimuleras föreslår styrelsen, att bidraget höjes från en krona till en krona 50 öre per barn och dag.

Departementschefen anser sig — oaktat en viss förbättring av stödet till barnkolonier och feriebarnsverksamhet kan synas önskvärd — icke f. n. kunna tillstyrka ökad medelsanvisning för ändamålet.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Nyström* och *Grym* (I: 217) samt den andra inom andra kammaren av fru *Ericsson* i Luleå *m. fl.* (II: 314), har hemställts, att riksdagen måtte besluta att statsbidragsgrunderna till driften av barnkolonier och till feriebarnsverksamheten förslagsvis ändras enligt de grunder socialstyrelsen förordat, samt att till Bidrag till driften av barnkolonier m. m. för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kronor.

Beträffande motiveringen för motionärernas yrkande hänvisas till motionen I: 217.

Utskottet är i likhet med departementschefen icke f. n. berett förorda, att statsbidragsgrunderna för ifrågavarande verksamhetsgrenar ändras. Motionärernas yrkande avstyrkes sålunda av utskottet.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 217 och II: 314 till *Bidrag till driften av barnkolonier m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 1 500 000 kronor.

34:o) **Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 37, s. 73—92) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 4 343 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 540 000 kronor.

Vårdmetoderna inom ungdomsvårdsskoleorganisationen var föremål för en utförlig behandling vid 1950 års riksdag. Närmast föranleddes denna av att socialstyrelsen avgivit vissa förslag till åtgärder i syfte att minska rymningarna från skolorna. Bl. a. föreslog styrelsen, att s. k. slutna avdelningar skulle anordnas vid vissa skolor efter mönster av den avdelning, som sedan år 1949 funnits vid Långanäs. Någon ökning av de slutna avdelningarnas antal beslöts emellertid ej då av riksdagen.

Sedermera har ungdomsvårdsskoleutredningen tillsatts med uppgift att granska de vid ungdomsvårdsskolorna vunna erfarenheterna och avgiva förslag till förbättringar i vårdsystemet. Under hösten 1951 framlade utredningen vissa delförslag, vilka var föremål för statsmakternas ställningstagande år 1952. Sålunda förstärktes i viss överensstämmelse med utredningens förslag anslagen till elevbelöningar och till utackorderingsverksamhet. Därjämte anvisades medel för viss omorganisation av Sundbo i syfte att sätta skolan i stånd att mottaga särskilt besvärliga elever i åldern 15—17 år.

I samband med Sundboprojektet angav utredningen vissa allmänna principer, som borde gälla för skolornas fortsatta utformning. Sålunda borde bl. a. de större elevförläggningarna uppdelas på mindre enheter och personalen vid skolorna förstärkas. Härigenom skapas förutsättningar för en mera individuell och intensiv behandling än som nu är möjlig att erhålla vid de större skolorna. Sundboförslaget var uppgjort efter dessa riktlinjer och utredningen har nu från samma utgångspunkter gjort upp en generalplan för omorganisation under loppet av fem år av det stora flertalet ungdomsvårdsskolor. Tills vidare har dock utredningen framlagt ett formligt förslag endast beträffande första årstappen, avseende åtgärder som anses böra vidtagas redan under nästa budgetår.

Utredningens slutbetänkande kan väntas senare under innevarande budgetår. Det förhållandet att utredningen på väsentliga punkter ännu icke är färdig med sitt uppdrag finner departementschefen motivera en viss försiktighet, då det gäller att taga ställning till utredningens nu föreliggande förslag. Departementschefen är angelägen understryka, att något som helst ställningstagande till utredningens femårsprogram i dess helhet icke är påkallat.

Den av 1952 års riksdag antagna lagstiftningen om påföljd för brott av underårig innebär, att en lagbrytare, som är under 18 år, i regel skall hänvisas till ungdomsvårdsskola i stället för att intagas å fångvårdsanstalt. För lagstiftningens genomförande har allmänt förutsatts, att skolornas resurser att omhändertaga särskilt svårbehandlade elever skall ökas i erforderlig grad. För att tillfredsställande anordningar i detta hänseende skall hinna vidtagas har riksdagen beslutat uppskjuta lagstiftningens ikraftträdande från, såsom Kungl. Maj:t föreslagit, den 1 juli 1953 till senare tidpunkt.

Av de förslag ungdomsvårdsskoleutredningen fört fram inom första byggnadsetappen syftar de som berör Forsane, Lövsta och Margretelund direkt till att fylla det behov som nyss nämnts. Sålunda skall vid var och en av dessa skolor uppföras en specialavdelning för särskilt svårbehandlade elever. Eleverna vid denna avdelning skall vid behov kunna låsas in, och fönstren, som dock icke är försedda med galler, skall vara så konstruerade att eleverna icke obehindrat skall kunna taga sig ut genom dem. Utredningens program omfattar vidare minskning av de båda största elevförläggningarna vid Forsane och Lövsta och uppförande av en avdelning för i det närmaste utskrivningsfärdiga elever vid Forsane. Sedan dessa tre skolor omändrats i enlighet med förslaget, kommer de att fylla de krav utredningen uppställt beträffande uppdelning på mindre behandlingsenheter. Antalet platser ökar med tillhoppa 14.

Enligt departementschefens mening bör Forsane, Lövsta och Margretelund under nästa budgetår utrustas med de nya avdelningar utredningen föreslagit. Planlösningen av specialavdelningarna anses dock böra göras till föremål för en viss överarbetning. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att därefter bestämma deras närmare utformning. Vidare anses vissa ombyggnadsarbeten böra företagas i de båda största elevförläggningarna vid Forsane och Lövsta samt i Storgården vid Lövsta. Flera bostadslägenheter anses icke nu böra uppföras än som kan beräknas nödvändiga för specialavdelningarnas och utskrivningsavdelningens behov. Departementschefen räknar därför icke med mer än fem nya bostadslägenheter vid Forsane, fyra vid Lövsta och likaledes fyra vid Margretelund, envar å 65 m².

Kostnaderna för de nu förordade byggnadsarbetena beräknas till ungefärligen följande belopp, nämligen för Forsane 605 000 kronor, för Lövsta 512 000 kronor och för Margretelund 442 000 kronor eller tillhoppa 1 559 000

kronor. Härtill kommer ett visst behov av medel för inventarieanskaffning. För att minska byggnadskostnaderna men även av pedagogiska skäl anses eleverna i möjligaste mån böra deltaga i förekommande byggnadsarbeten. Frågan om anvisande av medel för dessa ändamål behandlas under anslaget till byggnadsarbeten vid ungdomsvårdsskolorna.

Beträffande medelsbehovet för nästa budgetår under avlöningsanslaget ingår departementschefen icke nu på frågan om personalbehovet för de föreslagna nya avdelningarna eller i form av en allmän förstärkning av personalen i övrigt, varom utredningen framlagt förslag. För att tillgodose behovet av personal för de nya avdelningarna vid Sundbo, vilka beräknas färdiga i början av nästa budgetår, anses dock fr. o. m. den 1 juli 1953 böra inrättas 2 tillsyningsmannatjänster i Ce 16 och 3 vårdare i Ce 12. Avlöningskostnaderna beräknas till 44 136 kronor.

Vidare föreslås att personalen vid Råby, där en nyinrättad avdelning inom kort öppnas, förstärkes med en tillsyningsman i Ce 16 och en vårdare i Ce 12; kostnaderna härför uppgår till 17 160 kronor. För skrivhjälp beräknas en ökad medelsanvisning med 3 500 kronor. Till höjda ersättningar åt folkskollärare för slöjd- och fortsättningsskoleundervisning samt åt rådgivande psykiater beräknas 6 550 resp. 4 250 kronor. Vidare beräknas ett medelsbehov av 7 540 kronor för ersättningar till chefsläkare, som fyller den rådgivande psykiaterns uppgift.

För löneklassuppflyttningar, rörligt tillägg och tjänsteförteckningsrevision beräknas sammanlagt 719 875 kronor.

Utskottet. Den av departementschefen föreslagna utbyggnaden under nästa budgetår av ungdomsvårdsskolorna innebär bl. a., att vid var och en av skolorna Forsane, Lövsta och Margretelund skall inrättas en specialavdelning för särskilt svårbehandlade elever. Förslaget syftar närmast till att skapa förutsättningar för ett ikraftträdande av den av 1952 års riksdag beslutade lagstiftningen om påföljd för brott av underårig. Härför kräves nämligen en ökning av skolornas resurser att omhändertaga elever, tillhörande den nämnda kategorien. Under sådana förhållanden anser utskottet, att departementschefens förslag bör godtas. Utskottet vill emellertid samtidigt understryka, att utskottet härmed icke tagit ställning till frågan om en utökning av personalorganisationen för tillgodoseende av personalbehovet för de föreslagna specialavdelningarna eller till de av ungdomsvårdsskoleutredningen uppdragna riktlinjerna för en omorganisation av flertalet övriga skolor. Till frågan om medelsanvisning för anordnande av de nya specialavdelningarna återkommer utskottet vid punkten 36:o i det följande.

Departementschefens beräkning av medelsbehovet under avlöningsanslaget har icke givit utskottet anledning till erinran.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,
att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 270 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	96 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 528 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 449 000
	Summa kronor 4 343 000;

b) till *Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 4 343 000 kronor.

35:o) **Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 38, s. 92—95) föreslagit riksdagen att till Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Omkostnader för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 334 000 kronor.

Anslaget har för innevarande budgetår uppförts med 2 929 000 kronor.

Ökad medelsanvisning begäres med tillhoppa 212 300 kronor till sjukvård åt befattningshavare, reseersättningar, bränsle, lyse och vatten samt övriga expenser. Posterna till tvätt och renhållning samt hälso- och sjukvård uppräknas med sammanlagt 23 000 kronor, posten till byggnadsunderhåll med 10 100 kronor och posten till utspisning med 80 000 kronor. För beklädnad samt till eftervård och inackordering beräknas ytterligare 64 000 resp. 25 000 kronor, medan posten till inventarier m. m. minskas med 10 000 kronor. Härjämte föreslås, att stipendiebeloppet till villkorligt utskrivna elever, vilket f. n. utgår med högst 1 200 kronor, höjes till den för eftervårdsbidraget till slutligt utskrivna elever gällande maximigränsen 1 500 kronor per elev och år.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herrar *Helén* och *Rimmerfors* väckt motion (II: 325), i vilken, såvitt nu är i fråga, har föreslagits, att arvodena för övervakare inom den stalliga ungdomsvårdsskoleorganisationen höjes till 5, 10 resp. 15 kronor allt efter svårighetsgrad samt att medel härför anvisas under femte huvudtiteln.

Beträffande motiveringen för motionärernas yrkande hänvisas till motionen.

Utskottet får erinra, att gällande bestämmelser om arvoden åt övervakare inom ungdomsvårdsskoleorganisationen icke medger ogynnsammare ersättningsmöjligheter än vid övervakning enligt lagen om villkorlig dom och lagen om villkorlig frigivning. Med hänsyn härtill är utskottet icke berett tillstyrka yrkandet i motionen II: 325 om en höjning av de förstnämnda arvodena samt om medelsanvisning härför.

Under återopande av det anförda får utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 325, i vad den berör förevarande anslag, till *Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 334 000 kronor.

36:o) **Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 39, s. 95—99) föreslagit riksdagen att till Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m. för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 2 250 000 kronor.

För innevarande budgetår har till byggnadsarbeten vid ungdomsvårdsskolorna anvisats dels under förevarande anslag 705 000 kronor och dels från fonden för utbyggnad av statens ungdomsvårdsskolor 295 000 kronor eller tillhoppa 1 000 000 kronor. Fortfarande kvarstår ett betydande behov av byggnadsarbeten vid skolorna. Med hänsyn till de krav, som den av departementschefen vid behandlingen av skolornas avlöningsanslag föreslagna utbyggnaden kommer att ställa på anslaget för nästa budgetår, förutsättes en viss nedskärning av det för skolornas normala byggnadsbehov avsedda beloppet. Departementschefen utgår i det följande ifrån att 750 000 kronor skall kunna anvisas för detta ändamål.

Till en början biträdades socialstyrelsens förslag att den större elevavdelningen vid Margretelund repareras och ombygges på sätt styrelsen föreslagit. Vidare beräknas vissa reparationer av bostadshus för jordbrukspersonal vid Härsjögården och Hornö komma till stånd. Medel äskas därjämte för reparation av köket vid Lövsta, anordnande av särskilda toaletter för den personal som bor i småstugorna vid samma skola, förbättring av vattenförsörjningen vid Fagared och inredande av sjuk- och isoleringsrum vid Hornö.

För kostnadsstegringar beträffande vissa tidigare beslutade byggnadsarbeten beräknas 61 500 kronor.

Enligt vad socialstyrelsen uppgivit saknas i nuvarande läge familjebostäder för ett fyrtiotal befattningshavare vid skolorna för manligt klientel; vid flickskolorna är personalen nästan undantagslöst hänvisad till att bo mer eller mindre provisoriskt i elevförläggningarna. Dessa förhållanden har medfört att förläggningsutrymmen, som egentligen är avsedda för eleverna, måst utnyttjas som personalbostäder. De bostäder som kan uppföras med anlitande av det för budgetåret 1952/53 anvisade anslaget täcker emellertid icke på långt när det kvarstående behovet. Medel till fortsatt utbyggnad av bostadsbeståndet vid skolorna anses därför böra anvisas även för nästa budgetår. De av departementschefen specificerade byggnadsarbetena drager en kostnad av tillhoppa ca 155 300 kronor. Sedan sistnämnda belopp avsatts anses vad som återstår av 750 000 kronor få användas till nya bostadslägenheter eller, i viss mindre omfattning, till särskilt angelägna standardförbättringar i äldre lägenheter. Det förutsattes, att ett specificerat byggnadsprogram upplägges innan Kungl. Maj:t meddelar dispositionsbeslut rörande dessa medel. Under innevarande budgetår kommer byggnadsprogrammet att i stor utsträckning genomföras med anlitande av bostadshus från aktiebolaget Elementhus i Mockfjärd. I mån av tillgång beräknas sådana hus komma till användning även i fortsättningen.

Vid behandlingen av skolornas avlöningsanslag har departementschefen förordat vissa byggnadsarbeten vid Forsane, Lövsta och Margretelund. För dessa arbeten beräknas för nästa budgetår ett belopp av 1 500 000 kronor.

Departementschefen föreslår alltså, att till byggnadsarbeten vid ungdomsvårdsskolorna för budgetåret 1953/54 anvisas tillhoppa 2 250 000 kronor. Då några medel nu icke längre återstår under fonden för utbyggnad av statens ungdomsvårdsskolor anses detta belopp i sin helhet böra anvisas å riksstaten för nästa budgetår.

Utskottet har uppmärksammat att det byggnadsprogram för personalbostäder, vartill medel anvisats för innevarande budgetår, avses skola genomföras med anlitande av bostadshus från aktiebolaget Elementhus. Sådana hus förutsattes komma till användning även i fortsättningen. Byggnadskostnaderna torde härigenom icke oväsentligt kunna minskas. Innan byggnadsplanerna definitivt fastställs, synes dock enligt utskottets mening även möjligheterna till radhusbebyggelse böra närmare undersökas i syfte att ytterligare nedbringa kostnaderna.

Vad departementschefen i övrigt anfört har icke givit utskottet anledning till erinran.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 2 250 000 kronor.

37:o) **Fortbildningskurs för befattningshavare vid skolor tillhörande barna- och ungdomsvården.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 40, s. 99 och 100), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 1 400 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Fortbildningskurs för befattningshavare vid skolor tillhörande barna- och ungdomsvården* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 21 400 kronor.

38:o) **Bidrag till inrättande av inackorderingshem m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 41, s. 100—102) föreslagit riksdagen att till Bidrag till inrättande av inackorderingshem m. m. för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 15 600 kronor.

Under denna rubrik har fr. o. m. budgetåret 1946/47 anvisats tillhoppa 184 500 kronor, varav för inrättande av inackorderingshem 175 000 kronor och för bidrag till I. O. G. T. 9 500 kronor. I sistnämnda belopp ingår det anslag av 2 500 kronor, som anvisats för innevarande budgetår.

Frågan om eftervårdsverksamheten är f. n. föremål för undersökning genom ungdomsvårdsskoleutredningen. Med hänsyn härtill och då inackorderingsverksamheten fortfarande är av försöksnatur kan departementschefen icke biträda socialstyrelsens förslag om anvisande av medel till ytterligare sju inackorderingshem. Däremot föreslås styrelsen erhålla det tillskott å anslaget, som erfordras för att inackorderingshemmet i Östersund skall kunna öppnas, eller 13 100 kronor. Vidare förutsättes I. O. G. T. jämväl under nästa budgetår erhålla 2 500 kronor för sin verksamhet med inackorderingshemmen.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av fru *Wallentheim m. fl.* (I: 218) och den andra inom andra kammaren av fröken *Öberg m. fl.* (II: 296), i vilka motioner hemställs, att riksdagen måtte, utöver det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet av 15 600 kronor till ett inackorderingshem i Östersund, anvisa ytterligare 31 000 kronor i reservationsanslag för inrättande av två nya inackorderingshem under budgetåret 1953/54,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Hammar m. fl.* väckt motion (II: 164), vari hemställs, att riksdagen måtte besluta, att medel anvisas för inrättande av ytterligare sju inackorderingshem.

Beträffande motiveringen för nämnda yrkanden hänvisas till motionerna II: 296 och II: 164.

Utskottet. Under anslaget hittills anvisade medel har tidigare beräknats förslå till 11 inackorderingshem. Av dessa var 8 hem i gång vid början av budgetåret 1952/53, och 2 beräknades kunna starta under hösten 1952. Genom det tillskott å anslaget, som departementschefen föreslagit, torde ett tidigare planerat inackorderingshem i Östersund kunna öppnas. En icke obetydlig utökning av verksamheten kommer sålunda till stånd fr. o. m. innevarande budgetår. Med hänsyn härtill ävensom till att frågan om eftervårdsverksamheten f. n. prövas av ungdomsvårdsskoleutredningen är utskottet icke berett att tillstyrka en i och för sig önskvärd ökning av antalet inackorderingshem i enlighet med motionärernas förslag.

Under hänvisning till det anförda får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 218 och II: 296 ävensom motionen II: 164 till *Bidrag till inrättande av inackorderingshem m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 15 600 kronor.

39:o) **Ersättning till inackorderingshem för driftförluster.** Kungl. Maj:t har (punkt 42, s. 102) föreslagit riksdagen att till Ersättning till inackorderingshem för driftförluster för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 45 000 kronor.

Inackorderingshemmen erhåller fr. o. m. andra året ersättning av staten för uppkomna driftunderskott med högst årshyrans belopp. Till ifrågasvarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 45 000 kronor. I överensstämmelse med socialstyrelsens förslag beräknas samma belopp för nästa budgetår.

I en inom andra kammaren av herr *Nyberg* väckt motion (II: 316) har hemställts, att riksdagen måtte i ersättning till inackorderingshem för driftförluster under budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 55 000 kronor.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet. I en inom socialdepartementet den 20 februari 1953 upprättad och till utskottet överlämnad promemoria redovisas en utredning av inackorderingshemmens ekonomiska ställning på grundval av uppgifter, som socialstyrelsen lämnat efter statsverkspropositionens avlåtande till riksdagen. Av utredningen framgår, att den i motionen II: 316 föreslagna beräkningen av anslagsbehovet till driftförluster kommer att tillfredsställande ansluta sig till det faktiska utfallet under budgetåret 1953/54. Med hänsyn

till vad sålunda framkommit tillstyrker utskottet, att medelsanvisningen ökas med 10 000 kronor utöver Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionen II: 316 till *Ersättning till inackorderingshem för driftförluster* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 55 000 kronor.

40:o) **Bidrag till frälsningsarméns flickhem.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43, s. 102), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till frälsningsarméns flickhem* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 3 000 kronor.

Arbetsmarknadsstyrelsen med dithörande verksamhet.

41:o) **Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 44, s. 103—108) föreslagit riksdagen att dels besluta, att i personalförteckningen för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation antalet kontorsbiträdestjänster i lönegrad Ca 8 skall minskas med sju, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 4 064 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 3 343 000 kronor.

Departementschefen delar styrelsens uppfattning att minskningen av antalet åtalsärenden aktualiserat en sammanslagning av kansli- och kame-ralbyråerna. Då emellertid ett av styrelsen framlagt förslag icke medför någon besparing och då utvecklingen på arbetsmarknaden under den senaste tiden torde ställa ökade krav på styrelsens organisation, anses det lämpligast att ställningstagandet i frågan tills vidare får anstå.

Det framhålles som självfallet, att det förändrade läget på arbetsmarknaden och därav betingade planerings- och verkställighetsåtgärder till bekämpande av arbetslöshet kan medföra behov av tillfällig förstärkning av styrelsens organisation. För att ernå en bl. a. i sådana lägen erforderlig smidighet i organisationen anvisas ett särskilt anslag till styrelsens krisorganisation. I avbidan på erfarenheter angående utvecklingen på arbetsmarknaden anses eventuellt erforderliga förstärkningar efter Kungl. Maj:ts prövning böra ske inom sistnämnda organisation. Kungl. Maj:t har redan med anledning av det ändrade arbetsmarknadsläget medgivit, att en för

materielärenden avsedd tjänst, vilken skulle ha indragits vid utgången av år 1952, tills vidare får behållas inom krisorganisationen.

Med hänsyn till att arbetsförmedlingen har hand om förmedlingen av vissa lärarkrafter har praktiska skäl ansetts tala för att också den lärarförmedling som handhåfts av skolöverstyrelsen överföres till arbetsmarknadsverket. Kungl. Maj:t har den 30 december 1952 beslutat i enlighet härmed. Av chefen för ecklesiastikdepartementet har av denna anledning föreslagits, att skolöverstyrelsens avlöningsanslag skall minskas med kostnaderna för en amanuens. Motsvarande uppräkningsföreslås under arbetsmarknadsstyrelsens avlöningsanslag.

För yrkesväglednings- och arbetsvårdsärenden finnes anställd en läkare med årsarvode om 4 300 kronor. Arvodet föreslås höjt med 400 kronor. Styrelsens beräkning av kostnaderna under omräkningsposterna, innefattande rörligt tillägg, löneklassuppflyttningar m. m., anses böra föranleda en höjning av anslaget med 654 200 kronor. Antalet ordinarie kontorsbiträden minskas med 7 till 92.

De i det föregående förordade förslagen medför en kostnadsökning av sammanlagt 669 000 kronor. Härtill beräknas ett belopp av 52 000 kronor i anledning av de av 1952 års riksdag efter förslag i propositionerna nr 241 och 251 beslutade lönereglerna.

Utskottet. Med anledning av ett av 1950 års arbetsförmedlingsutredning i november 1951 avgivet betänkande omprövades arbetsmarknadsstyrelsens organisation vid 1952 års riksdag. I detta sammanhang erinrade utskottet om departementschefens uppfattning att frågan om en sammanslagning av kansli- och kameralbyråerna borde närmare prövas, sedan de av byggnadsregleringen föranledda åtalsärendena minskat i omfattning. Enligt utskottets mening borde denna fråga ägnas fortlöpande uppmärksamhet och förslag härutinnan snarast föreläggas riksdagen. Arbetsmarknadsstyrelsen har nu framlagt ett förslag till sammanslagning av byråerna. Förslagets genomförande förutsätter att en tjänst för byrådirektör i 33 lönegraden inrättas för kameralärendena, varvid den nuvarande kameralbyråchefsbefattningen i Ca 37 skall föras å övergångsstat. Under hänvisning till att förslaget icke medför någon kostnadsbesparing anser departementschefen att ställningstagandet till frågan om sammanslagningen bör uppskjutas tills vidare. Utskottet anser sig böra godta denna uppfattning men förutsätter härvid att frågan om sammanslagningen av byråerna på nytt aktualiseras så snart en även ur kostnadssynpunkt tillfredsställande lösning finnes möjlig.

Vad departementschefen i övrigt anfört har icke givit utskottet anledning till särskilt uttalande.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) besluta, att i personalförteckningen för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation antalet kontorsbiträdes-tjänster i lönegrad Ca 8 skall minskas med sju;

b) godkänna följande avlöningsstat för arbetsmarknadsstyrelsens permanenta organisation, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	927 100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	66 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 674 500
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	17 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 379 400
	<hr/>
	Summa kronor 4 064 000;

c) till *Arbetsmarknadsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 4 064 000 kronor.

42:o) **Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 45, s. 109 och 110), vilket innebär en anslagsminskning med 7 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 754 000 kronor.

43:o) **Arbetsmarknadsstyrelsen: Krisorganisationen.** Kungl. Maj:t har (punkt 46, s. 110 och 111) föreslagit riksdagen att dels besluta, att i personalförteckningen för arbetsmarknadsstyrelsens krisorganisation antalet förste byråsekreterare i Ce 27 skall minskas med en, dels ock till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Krisorganisationen* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 875 000 kronor.

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget å samma belopp har till avlöningar beräknats 775 000 kronor och till omkostnader 100 000 kronor.

Enligt beslut av 1952 års riksdag skall antalet befattningar inom krisorganisationen, som vid ingången av budgetåret 1951/52 var 93, fr. o. m. den 1 januari 1953 utgöra 64. Med hänsyn till minskningen av antalet åtalsärenden föreslås en förste byråsekreterartjänst i Ce 27 samt en amanuensbefattning indragas.

Möjligheterna till ytterligare indragningar närmast i anledning av ändrad utformning av byggnadsregleringen anses självfallet böra tillvaratagas. Å andra sidan förutsättes, såsom framhållits vid anmälan av styrelsens avlöningsanslag, uppkommande behov av personalförstärkning för planerings- och verkställighetsåtgärder till bekämpande av arbetslöshet tillgodoses inom krisorganisationen. Löneställningen för personalen inom denna har även prövats av 1952 års riksdag. Vad nu anförts anses inte vara av beskaffenhet att väsentligt ändra förutsättningarna för beräkning av anslaget för nästa budgetår. I överensstämmelse med arbetsmarknadsstyrelsens förslag förordas, att anslaget anvisas med oförändrat belopp.

Utskottet, som förutsätter att alla möjligheter till minskning av personalen för byggnadstillståndsärenden tillvaratages, tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) besluta, att i personalförteckningen för arbetsmarknadsstyrelsens krisorganisation antalet förste byråsekreterare i Ce 27 skall minskas med en;

b) till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Krisorganisationen* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 875 000 kronor.

44:o) **Den offentliga arbetsförmedlingen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47, s. 111—116), vilket innebär en anslagsökning med 2 773 000 kronor huvudsakligen i anledning av det rörliga tilläggets höjning och tjänsteförteckningsrevisionen, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) besluta, att i personalförteckningen för den offentliga arbetsförmedlingens permanenta organisation antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 skall ökas med fjorton;

b) godkänna följande avlöningsstat för den offentliga arbetsförmedlingens permanenta organisation, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	5 560 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	229 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	5 983 000
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 500
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	5 959 000

Summa kronor 17 733 000;

c) till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 17 733 000 kronor.

45:o) **Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48, s. 117—119), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 350 000 kronor, därav till sjukvård och lokal-kostnader 20 000 resp. 125 000 kronor, till expenser 200 000 kronor samt till utbildnings- och instruktionsverksamhet 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 4 328 000 kronor.

46:o) **Den offentliga arbetsförmedlingen: Krisorganisationen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49, s. 119 och 120), vilket innebär en förändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Den offentliga arbetsförmedlingen: Krisorganisationen* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 500 000 kronor.

47:o) **Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 51, s. 120—128) föreslagit riksdagen att till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 21 000 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 13 800 000 kronor.

Departementschefen redogör till en början för vissa åtgärder, som vidtagits i anledning av ändringar i arbetsmarknadsläget. Härom anföras bl. a. följande.

Den åtstramning på arbetsmarknaden, som kunde förmärkas redan mot slutet av 1951, fortsatte under 1952 ehuru med växlande styrka inom olika näringsområden. Vid början av året drabbades främst vissa konsumtionsvaruindustrier, såsom textil-, beklädnads- och skoindustri, av sämre sysselsättning, men frampå sommaren hade läget i dessa branscher stabiliserats. Då framstod i stället läget inom skogsbruket och skogsindustrierna som labilt. Men även för dessa har senare en stabilisering inträtt och en viss uppgång i konjunkturen kunnat förmärkas. Mot slutet av året har främst metallindustrin samt i viss utsträckning byggnadsindustrin kännetecknats av minskad arbetstillgång. I stort sett var dock sysselsättningen under året god, och någon avgjord förändring av arbetsmarknadsläget i stort har icke ägt rum.

Inför ovissheten om arbetsmarknadens utveckling har under 1952 åtgärder vidtagits för att öka beredskapen mot arbetslöshet. Härvid har till en början den redan tidigare uppehållna investeringsplanläggningen

aktualiserats och utbyggts. Uppgifter har inhämtats om i vilken utsträckning de arbetsobjekt, som ingår i investeringsreserven, är så planlagda att de vid behov kan sättas igång snabbt. Vidare har de vidtagna åtgärderna syftat till att väsentligt öka reserven av förberedda arbeten. En intensivare projektering har bedrivits av de myndigheter, som svarar för de i investeringsreserven ingående arbetena. Genom de lokala arbetsmarknadsorganen har kontakt tagits med kommunerna för att stimulera dem att överse och förbättra sin arbetslöshetsberedskap. Jag anser det i nuvarande labila läge på arbetsmarknaden nödvändigt att en relativt stor reserv av färdigprojekterade arbeten finns. Det är därför angeläget att detaljplaneringen av berörda statliga myndigheter och kommuner bedrivs i sådan takt och omfattning att den färdigplanerade investeringsreserven inte blott uppehålls utan även ökas.

Vidare må omnämnas att åtgärder vidtagits för att man vid behov skall kunna väsentligt öka yrkesutbildningsverksamheten för arbetslösa. Även förberedelser för industribeställningar i arbetslöshetsbekämpande syfte har vidtagits.

Sedan akuta sysselsättningssvårigheter under hösten 1952 inträtt på vissa orter har direkt sysselsättningsstimulerande åtgärder ansetts böra tillgripas. Byggnadstillstånd har lämnats i större utsträckning än som förutsetts i den för år 1952 fastställda tillståndsbudgeten. Vidare må erinras, att 1952 års riksdag vid höstsessionen anvisat betydande anslag å tilläggsstat till vägbyggnader m. m. Härjämte har Kungl. Maj:t delvis utnyttjat det av riksdagen lämnade bemyndigandet att intill ett belopp av 200 milj. kronor meddela beslut om utförande av arbeten, för vilka anslag är uppförda å allmän beredskapsstat för budgetåret 1950/51 (prop. 1952:65, statsutsk. utl. 1952/73, rd. skr. 1952:147). Kungl. Maj:t har nämligen genom beslut den 10 oktober 1952 ställt ett belopp av 50 milj. kronor till arbetsmarknadsstyrelsens förfogande att disponeras i enlighet med de närmare beslut Kungl. Maj:t meddelar. Intill utgången av 1952 hade dispositionsbeslut meddelats till en kostnad av ca 16,5 milj. kronor. I vilken utsträckning medel härutöver behöver tas i anspråk kan f. n. ej bedömas med någon säkerhet. Det är emellertid aktuellt bl. a. att bevilja lån till anordnande av allmänna samlingslokaler i fall då byggnadstillstånd meddelats av sysselsättningspolitiska skäl.

Beträffande medelsbehovet under anslaget har arbetsmarknadsstyrelsen för beredskapsarbeten under innevarande och nästa budgetår beräknat belopp, som överstiger dubbla kostnaden under budgetåret 1951/52. Det är möjligt att denna beräkning visar sig vara alltför hög. Med hänsyn till arbetsmarknadsläget finner departementschefen det emellertid lämpligt att medel i betryggande utsträckning står till förfogande för beredskapsarbeten.

Antalet i arkivarbete och musikerhjälp sysselsatta personer har under 1952 ökat något. Ökningen tillskrives helt den åtstramning, som ägt rum på arbetsmarknaden. Kungl. Maj:t bar den 25 april 1952 bemyndigat arbetsmarknadsstyrelsen att höja lönerna till arkivarbetare och personer som erhåller musikerhjälp samt utländska forskarstipendiater i anslutning

till den allmänna löneutvecklingen. I avvaktan på den utredning om arkivarbetenas framtida utformning och organisation, som pågår inom arbetsmarknadsstyrelsen, förutsättes verksamheten få bedrivas i oförändrad form.

Med anledning av det stramare arbetsmarknadsläget har en höjning av kontantunderstöden fått förnyad aktualitet. Departementschefen erinrar om att ett förslag till förbättring av förmånerna från de erkända arbetslöshetskassorna numera föreligger och att han räknar med att proposition om sådan förbättring skall föreläggas riksdagen. I nämnda sammanhang förutsätter han få anledning återkomma till frågan om kontantunderstöden. Det är emellertid hans avsikt att ta upp frågan om en provisorisk höjning av understödsbeloppen.

Vid behandlingen av arbetslöshetsanslaget för innevarande budgetår anförde departementschefen, att återstående belopp under femte huvudtitelns anslag till planering av allmänna arbeten vid utgången av budgetåret 1951/52 borde tillgodoföras budgetutjämningsfonden. Om arbetsmarknadsläget skulle föranleda behov av att arbetsmarknadsstyrelsen beviljar bidrag till detaljplanering av arbetsföretag, borde medel för ändamålet få ställas till förfogande från arbetslöshetsanslaget. I enlighet härmed har Kungl. Maj:t den 31 oktober 1952 bemyndigat arbetsmarknadsstyrelsen att under budgetåret 1952/53 disponera högst 100 000 kronor av nu ifrågasvarande anslag för bidrag till detaljplanering av vissa anläggningsarbeten. Medel för ändamålet anses böra beräknas även för nästa budgetår.

Såsom närmare anföres vid behandlingen i det följande av anslaget till arbetsmarknadsstyrelsens arbetsvårdsverksamhet har utvecklingen på arbetsmarknaden lett till ett ökat behov av omskolning för partiellt arbetsföra. Departementschefen har med anledning härav för avsikt att föreslå Kungl. Maj:t att av nu ifrågasvarande anslag ställa ett belopp av 500 000 kronor till styrelsens förfogande för omskolningsbidrag.

Departementschefen har i och för sig icke något att erinra mot styrelsens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag. Då såsom nyss nämnts 500 000 kronor av anslaget beräknas komma att ställas till förfogande för omskolningsbidrag åt partiellt arbetsföra, blir det för andra ändamål under anslaget disponibla beloppet motsvarande lägre. Anslaget anses med hänsyn till osäkerheten i beräkningarna trots detta böra anvisas med det av arbetsmarknadsstyrelsen föreslagna beloppet 21 000 000 kronor.

I detta belopp har inte inräknats medel för steninköp, för vilket ändamål beräknats 2 600 000 kronor under anslaget för innevarande budgetår. Härom anför departementschefen följande.

Som jag förutskickade vid anmälan av motsvarande anslag för innevarande budgetår har nuvarande villkor för de statliga stenbeställningarna och för utlämning av sten ur statens stenförråd omprövats. Statens stöd åt stenindustrin är f. n. ordnat så att en inom arbetsmarknadsstyrelsen

särskilt inrättad delegation handhar inköp av gatsten för statens räkning. Sedan arbetsmarknadsstyrelsen fattat beslut om inköp av sten, ankommer det på väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att avsluta kontrakt med vederbörande stenleverantör. I kontraktet ingår föreskrifter angående arbetskraften. Antalet inom gatstensindustrin med statliga beställningar sysselsätta arbetare må f. n. utgöra högst 1 050, därav högst 150 må utgöras av sådan fullgod arbetskraft, som är nödvändig för rationell drift i storbrott och som uttages efter av arbetsmarknadsstyrelsen givna anvisningar. Medeltalet anställda år 1951 var 782, varav 119 var för rationell drift i storbrott erforderlig fullgod arbetskraft. I oktober 1952 var antalet anställda 737, varav 104 var fullgod arbetskraft. Leverantörerna är skyldiga att månadsvis till arbetsmarknadsstyrelsen insända nominativa uppgifter på arbetare, som sysselsättes med gatstenstillverkning. Arbetsmarknadsstyrelsen föreskriver regler för arbetskraftens användning.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 7 juni 1945 (nr 326) anhöll riksdagen om en allsidig och förutsättningslös utredning rörande rationalisering av den svenska gat- och kantstensindustrin med beaktande därvid huruvida ett förstatligande av densamma kunde vara påkallat. Den 4 januari 1946 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för handelsdepartementet att tillkalla högst sju utredningsmän för att inom departementet biträda med denna utredning. Utredningsmännen, som antog benämningen 1946 års stenindustriutredning, avgav förslag i september 1949. Med hänsyn till att den framtida exporten av gat- och kantsten, på vilken stenindustrin tidigare i första hand varit baserad, icke med någon säkerhet kunde bedömas, ansåg sig utredningen icke kunna framlägga ett slutligt förslag till stenindustrins ordnande på längre sikt. Utredningen förordade emellertid lösning av vissa aktuella problem, vilka kan sammanfattas sålunda. Utredningen ansåg det angeläget att påskynda övergången från småbrottsdrift till storbrottsdrift. Därför föreslogs att öppnandet av nya stenbrott för brytning till avsalu skulle läggas under statlig kontroll. För ändamålet föreslogs en lag om brytning av gnejs och granit. Kontrollen över öppnandet av nya stenbrott skulle utövas av länsstyrelserna. Statens stenförråd skulle reserveras för användning såsom ett buffertlager för utjämning av sådana ojämnheter i stenindustrins avsättningsvolym, vilka kunde medföra icke önskvärda fluktuationer i den inom denna industri sysselsatta totala arbetsstyrkan. Förbrukare av gatsten inom landet skulle hänvisas att täcka sitt behov genom upphandling i den fria marknaden. De statliga stenbeställningarna skulle avvecklas, och industriföretagen skulle få frihet att nyrekrytera arbetskraft i erforderlig omfattning. Viss statlig kontroll över den inom stenindustrin totalt sysselsatta arbetsstyrkan skulle dock införas i syfte att förebygga en ur arbetsmarknadssynpunkt icke önskvärd ansvällning. Vidare skulle kontrollen över arbetsstyrkans storlek utsträckas till att omfatta övervakning av att möjligheterna till nyrekrytering icke utnyttjades så, att äldre arbetstagare fränkändes möjligheten till fortsatt sysselsättning inom sitt yrke. Kontrollen skulle utövas av en särskilt inrättad nämnd, statens granitindustrinämnd, som därjämte skulle ha vissa andra funktioner. Den inom arbetsmarknadsstyrelsen arbetande steninköpsdelegationen skulle slopas. Användningen av gat- och kantsten inom landet skulle bringas upp till en omfattning motsvarande det föreliggande behovet. För ändamålet erfordrades en ökning av det under sjätte huvudtiteln anvisade anslaget till beläggningsarbeten i städerna och

å landsbygden. Å andra sidan kunde genom slopandet av de statliga stenbeställningarna det under femte huvudtiteln till steninköp anvisade anslaget helt utgå.

Utredningens förslag har hittills av olika skäl icke lett till någon ändring i det nuvarande systemet.

Departementschefen framhåller vidare, att konsumtionen av gatsten inom landet under flera år visat sig överstiga de kvantiteter, som årligen uppköpts av staten för att sysselsätta äldre stenarbetare. En väsentlig nedgång av statens stenförråd har ägt rum. Lagren av smågatsten har minskat från 1 919 888 m² år 1946 till 1 076 534 m² vid slutet av år 1951 samt lagren av storgatsten från 158 944 m² till 89 589 m² under samma tid. Med hänsyn härtill anses det motiverat att avveckla de av medel för arbetslöshetsbekämpande åtgärder bekostade stenbeställningarna. Staten och kommunerna bör tillgodose sitt behov av gatsten genom uppköp på fria marknaden i stället för att som nu erhålla gatstenen gratis ur statens stenförråd. Kostnaderna för den gatsten, som erfordras för vägväsendet, bör bestridas av anslagen till detta, och kommuner som är egna väghållare bör erhålla statsbidrag till kostnaderna för steninköp liksom till andra kostnader för väghållningen. Av anslaget till Bidrag till byggande av vägar och gator under sjätte huvudtiteln förutsattes ett visst mindre belopp få reserveras för bidrag till steninköp och stensättning på för biltrafiken viktiga vägar och gator inom sådana städer och samhällen, som är egna väghållare, därest det visar sig påkallat att i här angivet syfte befrämja en viss avsättning av gatsten till kommunerna. Departementschefen räknar med att den inhemska konsumtionen av sten f. n. skall garantera de äldre stenarbetarna full sysselsättning. Därtill kommer i varje fall vissa år en icke obetydlig export. Skulle emellertid svårigheter uppkomma att sysselsätta den äldre arbetskraft, som nu är sysselsatt i stenindustrin, anses frågan om steninköp med anlåtande av arbetslöshetsanslaget få tagas under förnyad prövning.

I förevarande sammanhang har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *Lindberg* väckt motion (II: 24), vari yrkas, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville hemställa om en skyndsam och allsidig utredning rörande frågan om en effektivisering av förberedelserna till arbeten för motverkande av arbetslöshet samt att de förslag, vilka kan framkomma genom utredningen, förelägges riksdagen så snart ske kan.

Beträffande motiveringen för yrkandet hänvisas till motionen.

Utskottet. Vad till en början angår yrkandet i motionen II: 24 om en utredning i syfte att effektivisera förberedelserna för motverkande av arbetslöshet får utskottet erinra om de åtgärder, som enligt departements-

chefens redogörelse redan vidtagits eller planeras i arbetslöshetsbekämpande syfte. Då dessa åtgärder synes ägnade att i allt väsentligt tillgodose motionärens önskemål avstyrker utskottet motionen.

Beräkningen av medelsbehovet under anslaget har icke givit utskottet anledning till erinran.

Beträffande slutligen frågan om de statliga stenbeställningarna har departementschefen anfört, att konsumtionen inom landet av gatsten under de senare åren visat sig överstiga de kvantiteter, som årligen uppköpts av staten för att sysselsätta äldre stenarbetare. Som följd härav har en väsentlig nedgång av statens stenförråd ägt rum. Med hänsyn till denna utveckling vill utskottet icke motsätta sig, att de statliga stenbeställningarna avvecklas i överensstämmelse med vad departementschefen föreslagit. Vad gäller frågan om den fortsatta sysselsättningen av de äldre stenarbetarna, vilka den 31 januari 1953 uppgick till ett antal av 658, räknar departementschefen med att den inhemska konsumtionen f. n. skall garantera denna arbetskraft full sysselsättning. Om svårigheter skulle uppstå att sysselsätta den äldre arbetskraft, som nu arbetar i stenindustrin, anses frågan om steninköp med anlitande av arbetslöshetsanslaget få tagas under förnyat övervägande. Utskottet vill understryka detta uttalande samt i anslutning härtill framhålla lämpligheten av att den gatsten, som framställes av de nu inom statsbeställningarna anställda, kommer till användning, innan de statliga stenlagren tages i anspråk för att täcka behovet av gatsten inom landet.

Under åberopande av det anförda får utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

a) att riksdagen må till *Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 21 000 000 kronor;

b) att motionen II: 24 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

48:o) **Kostnader för överflyttning av arbetskraft.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 52, s. 128—131), vilket innebär en formell medelsanvisning med 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för överflyttning av arbetskraft* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

49:o) **Arbetskliniken i Stockholm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 53, s. 131—134), vilket innebär å ena sidan en ökning av anslaget med 52 600 kronor till kostnader i samband med forskning, det rörliga tilläggets höjning, höjda driftkostnader m. m. samt å andra sidan

en minskning med 27 000 kronor för byggnadskostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Arbetskliniken i Stockholm* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 164 100 kronor.

50:o) **Bidrag till kommunal och enskild arbetsvårdsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54, s. 134—136), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 122 500 kronor till träningsverkstäder och arbetscentraler m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till kommunal och enskild arbetsvårdsverksamhet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 380 000 kronor.

51:o) **Arbetsmarknadsstyrelsens arbetsvårdsverksamhet.** Kungl. Maj:t har (punkt 55, s. 136—140) föreslagit riksdagen att till Arbetsmarknadsstyrelsens arbetsvårdsverksamhet för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 1 950 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 960 000 kronor.

1952 års riksdag godkände Kungl. Maj:ts förslag om överflyttning av åtminstone huvuddelen av pensionsstyrelsens yrkesutbildande verksamhet till arbetsmarknadsstyrelsen. En av de båda verken träffad överenskommelse i fråga om ärendefördelningen innebär, att pensionsstyrelsen fr. o. m. den 1 oktober 1952 som regel inte tar emot nya ansökningar om yrkesutbildning eller omskolning. Pensionsstyrelsen kommer dock att ha möjlighet att ordna yrkesutbildning i fall som blir aktuella i samband med pensionsärenden. Dessa riktlinjer anses böra tillämpas tills vidare i avbidan på ytterligare erfarenhet.

Arbetsmarknadsstyrelsen har funnit de innevarande budgetår till omskolning anvisade medlen otillräckliga. I någon mån beror detta på förslaget att överförandet från pensionsstyrelsen skall äga rum redan under loppet av detta budgetår. Den väsentliga anledningen är dock det ökade behovet av omskolning och yrkesutbildning som orsakats av det stramare arbetsmarknadsläget. Den handikappade arbetskraften befinner sig givetvis i ett särskilt utsatt läge då sysselsättningsmöjligheterna tenderar att bli knappare. Även i ett sådant läge kan emellertid brist på yrkeskunnig arbetskraft föreligga inom en del områden. Det är enligt departementschefens mening under sådana förhållanden av vikt att intensifiera verksamheten för att bereda partiellt arbetsföra den yrkeskunskap, som fordras för arbetsplacering. Detta är en av de arbetslöshetsbekämpande åtgärder som f. n. är mest aktuella. Med hänsyn härtill anses det riktigtare att för

en utvidgning av omskolningen ta i anspråk de medel som redan anvisats till arbetslöshetens bekämpande än att anslag äskas på tilläggsstat. På grund härav har departementschefen för avsikt att föreslå Kungl. Maj:t, att 500 000 kronor av anslaget till Kostnader för arbetslöshetens bekämpande m. m. ställes till arbetsmarknadsstyrelsens förfogande för omskolningsbidrag under innevarande budgetår.

En till följd av levnadskostnadernas stegring motiverad höjning av omskolningsbidragen anses böra anstå till ingången av nästa budgetår. På grund av sambandet med frågan om kompensation för levnadskostnadsstegringen åt livräntetagare enligt olycksfallsförsäkringslagen m. fl. författningar förutsattes det ankomma på Kungl. Maj:t att sedan sistnämnda fråga fått sin lösning fastställa omskolningsbidragens maximibelopp. Omskolningsbidragen bestrides av statsmedel med det undantaget, att kommunerna förutsattes stå för 25 % av kostnaderna för bidrag till den partiellt arbetslösa familj. Den ökning av omskolningsbehovet som inträtt och de stora anspråk, som på grund därav ställes på ökad medelsanvisning för omskolningsbidrag, anses böra ge anledning till att bidrag från kommunernas sida — högst med 25 % — fr. o. m. nästa budgetår begäres även till omskolningsbidragen i övrigt.

Enligt tillgängliga uppgifter har under budgetåret 1951/52 av arbetsmarknadsstyrelsen och pensionsstyrelsen meddelats beslut om omskolning i närmare 900 fall, medan verken för nästa budgetår räknat med sammanlagt endast ca 750 fall. Trots att departementschefen förutsätter ökade bidrag från kommunerna föreslår han därför, att det för omskolningsbidrag avsedda beloppet höjes med 1 000 000 kronor eller från 760 000 till 1 760 000 kronor. I övrigt föreslås en höjning av anslaget med 15 000 kronor till psykotekniska undersökningar. Efter frånräknande av ett f. n. till provanställningar beräknat belopp å 25 000 kronor, vilka icke erfordras längre, blir anslagsökningen 990 000 kronor.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehått följande motioner, nämligen

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Boo* (I: 211) och den andra inom andra kammaren av herrar *Bengtsson* i Varberg och *Bengtsson* i Halmstad (II: 86), i vilka hemställes, att riksdagen vid behandling av förevarande punkt måtte uttala, att den hittills tillämpade kostnadsfördelningen mellan stat och kommun bibehålles,

dels två likalydande motioner, väckta av samma kammarledamöter (I: 210 och II: 87), i vilka motioner hemställes, att riksdagen vid behandlingen av denna punkt måtte uttala, att utbildningsbidrag må, såsom ett provisorium med tillämpning räknat från den 1 januari 1953, i mån av

behov beviljas militär- och civilskadade, som medgivits utbildning, med ett belopp för månad av högst 350 kronor, därest utbildningsorten tillhör lägsta dyrortsgruppen, och högst 400 kronor, där utbildningsorten tillhör högsta dyrortsgrupp, och i fråga om under utbildningstiden med familjen sammanboende militär- och civilskadade med högst 290 kronor,

dels ock en inom andra kammaren av herr *Jonsson* i Järvsand väckt motion (II: 343), vari hemställes, att riksdagen uttalar sig för fullständig likhet i förmåner som vid utbildning utgår till s. k. militär- respektive civilskadade.

Beträffande motiveringen för nämnda yrkanden hänvisas till motionerna II: 86, II: 87 och II: 343.

Utskottet. Vid 1952 års riksdag beslöts att åtminstone huvuddelen av pensionsstyrelsens yrkesutbildande verksamhet skulle överflyttas till arbetsmarknadsstyrelsen, som handhar omskolningsverksamheten beträffande partiellt arbetsföra. I fråga om de närmare riktlinjerna för ärendefördelningen har departementschefen i avbidan på närmare erfarenhet tillstyrkt en av de båda verken träffad överenskommelse, vilken innebär att pensionsstyrelsen som regel icke skall ta emot nya ansökningar om yrkesutbildning eller omskolning men dock ha kvar möjlighet att ordna yrkesutbildning i fall, som blir aktuella i samband med pensionsärenden. Till departementschefens förslag i denna del kan utskottet ansluta sig.

Däremot har tvekan yppats inom utskottet beträffande den omfattning i vilken kommunerna förutsättes skola bidra till kostnaderna för arbetsmarknadsstyrelsens utvidgade omskolningsverksamhet. F. n. gäller att omskolningsbidragen bestrides av statsmedel med det undantaget att kommunerna står för 25 % av kostnaderna för bidrag till vederbörandes familj. I fråga om de utbildningsbidrag, som beviljas av pensionsstyrelsen, svarar kommunerna för samma andel av hela kostnaden. Det ökade omskolningsbehovet beträffande partiellt arbetsföra jämte de åtföljande stora anspråken på ökad medelsanvisning bör enligt departementschefens mening föranleda att kommunerna bidrager med högst 25 % till kostnaderna för samtliga av arbetsmarknadsstyrelsen beviljade omskolningsbidrag.

Utskottet har förut vid behandlingen av de statsbidragsfrågor, som berör socialstyrelsens verksamhetsområde, påtalat tendensen att överskjuta de i nuvarande läge ökade kostnaderna på kommunerna. Under framhållande av denna för kommunerna ogynnsamma utveckling har i motionerna I: 211 och II: 86 samt II: 343 yrkats, att den nuvarande kostnadsfördelningen beträffande omskolningsbidragen bibehålles. Enligt utskottets mening talar starka skäl för att så sker. Efter olika överväganden har utskottet dock stannat för att icke motsätta sig departementschefens förslag.

En genom levnadskostnadernas stegring motiverad höjning av omskol-

ningsbidragen har departementschefen ansett böra anstå intill dess frågan om en härmed sammanhängande kompensation för levnadskostnadsstegringen åt bl. a. livräntetagare enligt olycksfallsförsäkringslagen blivit löst. Utskottet, som får erinra om att proposition i denna fråga är att vänta inom kort, kan godtaga departementschefens förslag även i denna del. Däremot är utskottet icke berett tillstyrka yrkandet i motionerna I: 210 och II: 87 om en provisorisk höjning av omskolningsbidragen redan dessförinnan. Den i motionen II: 343 berörda frågan om undanröjande av vissa mindre olikheter beträffande beklädnadsbidrag samt startbidrag till s. k. militär- resp. civilskadade synes böra prövas av arbetsmarknadsstyrelsen.

Under återopande av det anförda får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag beträffande anslagsberäkningen, hemställa,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 211 och II: 86 samt I: 210 och II: 87 ävensom motionen II: 343 till *Arbetsmarknadsstyrelsens arbetsvårdsverksamhet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 1 950 000 kronor.

52:o) **Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, s. 140—143), vilket innebär en formell medelsanvisning med 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

Förbättrande av bostadsförhållandena m. m.

53:o) **Bostadsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 57, s. 144—151) föreslagit riksdagen att dels besluta, att å personalförteckningen för bostadsstyrelsen skall uppföras en tjänst som förste kansliskrivare i lönegrad Ca 17 i utbyte mot en å övergångsstat upptagen tjänst som kansliskrivare i lönegrad Ca 15 samt antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 ökas med sex, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för bostadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Bostadsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 595 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 2 939 000 kronor.

Kungl. Maj:t har den 29 augusti 1952 bemyndigat bostadsstyrelsen att till länsbostadsnämnderna överföra beslutanderätten i låneärenden avseende flerfamiljshus i sådana kommuner, där övervägande antalet flerfamiljshus inrymmer högst 16 lägenheter.

Frågan om decentralisering av ärenden angående familjebostads- och bränslebidrag har under senare hälften av förra året varit föremål för överväganden inom socialdepartementet; härvid har kontakt tagits bl. a. med svenska stadsförbundet. Genom beslut av Kungl. Maj:t den 12 december 1952 har beslutanderätten i vad det gäller bidrag till familjer i städer och köpingar fr. o. m. den 1 januari 1953 överförts från bostadsstyrelsen och länsbostadsnämnderna till förmedlingsorganet i vederbörande stad resp. köping.

De nämnda redan beslutade eller planerade förändringarna i arbetsuppgifternas fördelning på olika organ medför, att bostadsstyrelsens personalbehov så småningom kommer att minska. Å andra sidan torde en viss förstärkning av länsbostadsnämndernas personalorganisation bli nödvändig. Bostadsstyrelsens medverkan genom råd och anvisningar till de lokala organen anses i anledning av decentraliseringen av låne- och bidragsärenden komma att erfordras i icke obetydlig utsträckning under en övergångstid. Styrelsen har f. n. en betydande balans i fråga om låneärenden. Läget såväl på kreditmarknaden som på arbetsmarknaden är sådant, att det är av största vikt att balansen avarbetas så att styrelsen blir i stånd att utan dröjsmål meddela beslut i låneärenden.

På grund av de anförda omständigheterna är det f. n. icke möjligt att närmare ange de olika decentraliseringsåtgärdernas inverkan på personalorganisationen under nästa budgetår. Departementschefen har emellertid för avsikt att så fort förutsättningar härför uppkommer låta verkställa en översyn av de delar av bostadsstyrelsens personalorganisation, vilka berörs av decentraliseringen. I detta sammanhang framhålles, att låne- och bidragsverksamheten f. n. är föremål för prövning i anledning av bl. a. de förslag, som 1951 års bostadsutredning framlagt i december 1952. Då denna prövning kan ge anledning till sådana ändringar av ifrågavarande verksamhet fr. o. m. den 1 juli 1953, vilka tillfälligt ökar bostadsstyrelsens arbetsuppgifter, anses försiktigheten bjuda att icke nu räkna med att påtagliga inskränkningar kan göras i bostadsstyrelsens personalorganisation redan under nästa budgetår.

I det för budgetåret 1952/53 anvisade anslaget ingår ett belopp av 155 000 kronor för tillfälliga förstärkningar av lånebyrån och byrån för teknisk-ekonomiska utredningar. Till huvudsaklig del har förstärkningarna motiverats av ökade arbetsuppgifter å lånebyrån i samband med den provisoriska ökning av tilläggslånen till flerfamiljshus, vilken genomfördes den 1 januari 1952. Den f. n. betydande balansen i fråga om ärenden å lånebyrån är ett uttryck för att bostadsstyrelsen trots ifrågavarande förstärkning har ställts inför svårbemästrade problem i samband med den inträdda stegringen av byggnadskostnaderna och den därav föranledda utvidgningen av tilläggs-långivningen. Lånebyråns arbetsuppgifter förutsättes även under nästa

budgetår bli betydande, varför möjlighet anses böra finnas att bibehålla nuvarande personalorganisation under hela budgetåret. Departementschefen tillstyrker därför, att angivna belopp för tillfälliga förstärkningar — vilket med hänsyn till det höjda rörliga tillägget numera motsvarar 180 000 kronor — beräknas även för nästa budgetår. Dessa medel bör stå till Kungl. Maj:ts förfogande och ställas till styrelsens disposition endast i mån av behov.

Den kamerala sektionens behov av personal för låneavisering har visat sig vara större än tidigare förutsetts. Delvis beror det ökade personalbehovet dock på den fortgående ökningen av antalet lån. Departementschefen tillstyrker, att medel beräknas för en kansliskrivare i Ce 15 och nio biträden i reglerad befordringsgång utöver tidigare beslutad organisation. Med hänsyn till behovet av ökad arbetskraft för ritningsgranskning beräknas vidare medel för ytterligare en deltidsanställd arkitekt i högst Cg 31 å tekniska byrån. Medel beräknas även för att åt ett kanslibitråde å kanslibyråns allmänna sektion med bl. a. registratorsgöromål inrätta ett förordnande att bestrida göromål, som ankommer på tjänsteman i 13 lönegraden.

Antalet ordinarie kontorsbiträden ökas med 6 till 68. Härjämte anses beslut böra fattas om att en med anledning av propositionen 1952: 241 inrättad tjänst som förste kansliskrivare i Ce 17 skall föras å ordinarie stat. Denna tjänst har tillkommit i stället för en tjänst i Ca 15, vilken felaktigt angivits vara placerad i Ce 15. Tjänsten i Ca 15 har uppförts på övergångsstat. En förste byråingenjörstjänst i Cg 27 å tvätterisektionen föreslås till extra ordinarie tjänst.

De förordade förslagen medför en anslagshöjning med sammanlagt 89 700 kronor. Anslaget höjes därjämte med 125 900 kronor i anledning av tjänsteförteckningsrevisionen m. m. samt med 418 000 kronor på grund av höjningen av det rörliga tillägget. Härtill lägges ett belopp av 22 100 kronor för de efter förslag i propositionen 1952: 241 beslutade löneregleringarna.

Utskottet. Av den av departementschefen lämnade redogörelsen framgår, att Kungl. Maj:t numera meddelat beslut om att till länsbostadsnämnderna och kommunala organ överföra beslutanderätten i låneärenden avseende mindre flerfamiljshus resp. ärenden angående familjebostadsbidrag och bränslebidrag. Vid anmälan av motsvarande anslag för innevarande budgetår förutsatte departementschefen att en dylik utflyttning av ärenden skulle visa sig möjlig redan under detta budgetår. Några mera betydande minskningar av personalbehovet förutsattes dock ej komma till stånd före utgången av budgetåret. Under framhållande av övergångssvårigheter anser departementschefen det icke heller nu möjligt att närmare ange decentraliseringsåtgärdernas inverkan på bostadsstyrelsens personalorganisation. För-siktigheten anses bjuda att icke räkna med att påtagliga personalminsk-

ningar kan göras ens under nästa budgetår. Å andra sidan beräknas behov alltjämt föreligga av ett för innevarande budgetår till tillfälliga förstärkningar anvisat belopp, numera motsvarande 180 000 kronor. Vidare föreslås bl. a. att den kamerala sektionens personal för låneavisering på grund av ett tidigare ej förutsett behov ökas med en kansliskrivare och 9 biträden i reglerad befordringgång.

Utskottet har vid sitt ställningstagande till den föreslagna anslagsberäkningen icke kunnat undgå att påtala de förutsättningar under vilka medelsbehovet beräknats under innevarande budgetår. Emellertid är det enligt utskottets mening angeläget att den alltjämt betydande balansen av låneärenden avarbetas, så att de lånesökande icke på grund av eftersläpningen tillskyndas ökade ränteutgifter. Med hänsyn bl. a. härtill samt till den översyn av bostadsstyrelsens organisation, som departementschefen ställt i utsikt, har utskottet kunnat godtaga Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag

a) besluta, att å personalförteckningen för bostadsstyrelsen skall dels uppföras en tjänst som förste kansliskrivare i lönegrad Ca 17 i utbyte mot en å övergångsstat upptagen tjänst som kansliskrivare i lönegrad Ca 15 och dels antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 ökas med sex;

b) godkänna följande avlöningsstat för bostadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	423 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	73 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 893 500
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	15 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 190 100
	Summa kronor 3 595 000;

c) till *Bostadsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 595 000 kronor.

54:o) **Bostadsstyrelsen: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har (punkt 58, s. 151—153) föreslagit riksdagen att till Bostadsstyrelsen: Omkostnader för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 545 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 452 000 kronor.

Av anslagsökningen avses 8 000 kronor till reseersättningar, 80 000 kronor till expenser för eget behov och 5 000 kronor till bearbetning av statistiskt material.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså, att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Bostadsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 545 000 kronor.

55:o) **Länsbostadsnämnderna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 59, s. 153—156) föreslagit riksdagen att dels besluta, att i personalförteckningen för länsbostadsnämnderna antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 skall ökas med fem, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för länsbostadsnämnderna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Länsbostadsnämnderna: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 622 000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagsökning med 588 200 kronor, varav 107 600 kronor för tillfällig personalförstärkning, 100 000 kronor för ökad ersättning till länsarkitektkontoren för ritningsgranskning samt 380 600 kronor för rörligt tillägg och tjänsteförteckningsrevision.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa, att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag

- a) besluta, att i personalförteckningen för länsbostadsnämnderna antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 skall ökas med fem;
- b) godkänna följande avlöningsstat för länsbostadsnämnderna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	33 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	100 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 484 000
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	230 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	774 700

Summa kronor 2 622 000;

c) till *Länsbostadsnämnderna: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 622 000 kronor.

56:o) **Länsbostadsnämnderna: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60, s. 156 och 157), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 1 000 kronor till sjukvård m. m., 20 000 kronor till expenser och 20 000 kronor till reseersättningar, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Länsbostadsnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 626 000 kronor.

57:o) **Statens nämnd för samlingslokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69, s. 161—163), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 2 900 kronor till rörligt tillägg m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens nämnd för samlingslokaler* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 31 800 kronor.

58:o) **Bidrag till vissa riksorganisationer för samlingslokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70, s. 163), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till vissa riksorganisationer för samlingslokaler* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 15 000 kronor.

59:o) **Bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 71, s. 163 och 164), vilket innebär en formell medelsanvisning med 100 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 100 kronor.

BOSÄTTNINGSLÅN.

60:o) **Statens bosättningslån: Ersättning åt ortsombud.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72, s. 164), vilket innebär en anslagsminskning med 10 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bosättningslån: Ersättning åt ortsombud* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 50 000 kronor.

61:o) **Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 73, s. 164 och 165), vilket innebär en ökad ersättning med 150 000 kronor till riksbanken för dess bestyr med bosättningslånen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens bosättningslån: Ersättning åt riksbanken* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 325 000 kronor.

Olycksfallsförsäkring och arbetarskydd.

62:o) **Försäkringsrådet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74, s. 166—168), vilket innebär en anslagsökning med 134 000 kronor i anledning av det rörliga tilläggets höjning, tjänsteförtekningsrevision m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för försäkringsrådet, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	348 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	75 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	151 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	257 400
	Summa kronor 832 000;

b) till *Försäkringsrådet: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 832 000 kronor.

63:o) **Försäkringsrådet: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75, s. 168 och 169), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 3 500 kronor till övriga expenser, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Försäkringsrådet: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 31 600 kronor.

64:o) **Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 76, s. 169—173) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för riksförsäkringsanstalten vidtaga de ändringar, som av departementschefen angivits, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för riksförsäkringsanstalten, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54, dels ock till Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 8 220 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 6 087 000 kronor.

För arvodeshöjningar åt anstaltens läkare beräknas ett belopp av 5 300 kronor samt för tjänsteförtekningsrevision och rörligt tillägg m. m.

tillhoppa 1 234 960 kronor. Å andra sidan föreslås anslaget minskat med ett belopp av 20 000 kronor, vilket tidigare beräknats för uppskov med en beslutad omorganisation av andra skaderegleringsbyrån.

Antalet kontorsbiträdestjänster i Ca 8 ökas med 8. Vidare föreslås att en å ordinarie stat i personalförteckningen uppförd aktuarietjänst i Ca 25, vilken tidigare omändrats till förste aktuarietjänst i Ce 27 och vars besättning i samband därmed spärrats, utgår ur förteckningen. En å övergångsstat uppförd kontorsbiträdestjänst i Ca 8 kan likaledes utgå ur förteckningen.

Socialförsäkringsutredningen har i november 1952 avlämnat betänkande (SOU 1952: 39) med förslag om införande fr. o. m. den 1 januari 1955 av obligatorisk, med yrkesskadeförsäkringen samordnad sjukförsäkring. Utredningen har föreslagit, att pensionsstyrelsens sjukkassebyrå snarast möjligt och, om så kan ske, redan fr. o. m. ingången av nästa budgetår skall överföras till riksförsäkringsanstalten. Det är nämligen enligt utredningens mening lämpligast att ett enda ämbetsverk leder förberedelsearbetena för lagstiftningens genomförande. Den sålunda förordade organisationsförändringen är avsedd som en provisorisk åtgärd. Departementschefen delar utredningens uppfattning angående lämpligheten av att förberedelsearbetet för genomförandet av den planerade lagstiftningen ledes av ett enda ämbetsverk. Då vidare en samordning av sjukförsäkring och olycksfallsförsäkring måste eftersträvas, vilken ställning som än tages till nu föreliggande förslag, föreslås att sjukkassebyrån fr. o. m. ingången av nästa budgetår överföres till riksförsäkringsanstalten. De vid denna byrå placerade tjänsterna bör således den 1 juli 1953 flyttas över till riksförsäkringsanstaltens personalstat och i förekommande fall uppföras på anstaltens personalförteckning. Vidare bör anstaltens avlöningsanslag i detta sammanhang höjas med 913 400 kronor, vilken ökning motsvaras av en lika stor minskning under pensionsstyrelsens avlöningsanslag.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i personalförteckningen för riksförsäkringsanstalten vidtaga de ändringar, som angivits i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 2 januari 1953;

b) godkänna följande avlöningsstat för riksförsäkringsanstalten, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 053 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	63 600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	3 298 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 805 400
	Summa kronor 8 220 000;

c) till *Riksförsäkringsanstalten*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 8 220 000 kronor.

65:o) **Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77, s. 173 och 174), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 93 000 kronor, därav till sjukvård 15 000 kronor, till reseersättningar 1 000 kronor, till övriga expenser 24 000 kronor samt 53 000 kronor i anledning av överflyttningen av pensionsstyrelsens sjukkassebyrå, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksförsäkringsanstalten: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 678 000 kronor.

66:o) **Riksförsäkringsanstalten: Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78, s. 174 och 175), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 20 000 kronor till arvodesförbättringar m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Riksförsäkringsanstalten: Riksförsäkringsanstaltens ortsombud m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 323 000 kronor.

67:o) **Bidrag till fiskares försäkring.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 81, s. 176), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till fiskares försäkring* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kronor.

68:o) **Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 86, s. 186 och 187), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 10 000 kronor i anledning av höjda kostnader, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Undervisnings- och upplysningsverksamhet på arbetarskyddets område* för budgetåret 1953/54 anvisa ett anslag av 90 000 kronor.

69:o) **Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 87, s. 187), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar för vissa läkarundersökningar enligt arbetarskyddslagen* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

Folkpensionering m. m.

70:o) **Pensionsstyrelsen: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 88, s. 188—196) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för pensionsstyrelsen som föranledes av de av departementschefen förordade förslagen, dels fastställa av departementschefen förordad avlöningsstat för pensionsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54; dels ock till Pensionsstyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 4 737 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med 4 707 000 kronor.

Vad angår gransknings- och sjukvårdsbyråerna har pensionsstyrelsen beräknat, att överflyttningen till arbetsmarknadsstyrelsen av huvuddelen av pensionsstyrelsens yrkesutbildande verksamhet minskar personalbehovet med 2 amanuens- och 2 biträdestjänster. De 2 förste byråsekreterare i 27 lönegraden, som jämte innehavarna av nämnda tjänster under en byrådirektörs ledning handhar ärenden angående yrkesutbildning och näringshjälp, har styrelsen ansett erforderliga för de yrkesutbildningsärenden styrelsen fortfarande skall handlägga ävensom ärendena rörande näringshjälp. Organisationsnämnden har föreslagit indragning också av de båda förste byråsekreterartjänsterna. Det permanenta personalbehovet för framtiden inom de båda byråerna är svårt att bedöma med hänsyn till folkpensionsreformerna. Nämndens förslag anses emellertid få godtas och personalen minskas med, förutom de av styrelsen angivna tjänsterna, 2 tjänster i Ce 27. Vidare tillstyrkes medelsanvisning för 2 amanuenser för den med genomförandet av folkpensionsreformerna sammanhängande ökningen av arbetsuppgifterna. Medel för 3 å övergångsstat uppförda förste byråsekreterartjänster i Ca 29 beräknas ej längre. Endast en av dessa tjänster — de övriga är ännu ej vakanta — bör dock f. n. utgå ur personalförteckningen.

Departementschefen har vid behandlingen i det föregående av riksför-säkringsanstaltens avlöningsanslag föreslagit, att pensionsstyrelsens sjuk-kassebyrå fr. o. m. nästa budgetår överföres till anstalten. I förevarande

sammanhang anses emellertid de särskilda förslagen angående byrån böra upptagas. Härvid tillstyrkes till en början att medel beräknas för dubbling av byråchefstjänsten. Kungl. Maj:t har redan den 9 februari 1952 medgivit en sådan anordning med hänsyn främst till den ökade arbetsbörda som förorsakas av reformarbetet på sjukförsäkringens område. Dubbleringsförordnande erfordras sannolikt under hela nästa budgetår.

Pensionsstyrelsen har föreslagit en betydande förstärkning av sjukkassebyråns personal för en effektivare statlig kontroll över understödsföreningarna. Då det förslag rörande obligatorisk sjukförsäkring som nyligen lagts fram av socialförsäkringsutredningen, om det godkännes av statsmakterna, torde komma att leda till en minskning av personalbehovet inom riks-försäkringsanstalten och möjligen även inom försäkringsrådet, anses emellertid försiktigheten bjuda att spørsmålet om den föreslagna kraftiga förstärkningen av inspektionspersonalen prövas först i samband med de organisationsfrågor, som nu nämnts.

För sjukkassebyråns försäkringstekniska avdelning tillstyrkes en amanuens-tjänst och en tjänst som kontorsskrivare i Ce 19. Arvodet till pensionsstyrelsens överläkare anses böra höjas från nuvarande 11 004 till 12 000 kronor och arvoden till de biträdande läkarna från 6 600 till 7 200 kronor. Till vikarier för läkarna m. m. beräknas 7 000 kronor.

För engångsarbeten med anledning av beslutade ändringar i folkpensionslagstiftningen beräknas 245 000 kronor under nästa budgetår.

Antalet ordinarie kontorsbiträdestjänster i pensionsstyrelsens personalförteckning kan minskas med 25.

De av departementschefen förordade förslagen medför en ökning av medelsbehovet med 125 000 kronor. För rörligt tillägg, tjänsteförteckningsrevision m. m. beräknas en anslagshöjning av sammanlagt 818 605 kronor. Hela anslagsökningen skulle i enlighet härmed bli 943 605 kronor. Med anledning av överflyttningen av pensionsstyrelsens sjukkassebyrå till riks-försäkringsanstalten minskas å andra sidan pensionsstyrelsens avlöningsanslag med 913 400 kronor, med vilket belopp riks-försäkringsanstaltens avlöningsanslag föreslagits höjt. Pensionsstyrelsens anslag höjes alltså med 30 205 kronor eller avrundat 30 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Sunne* (I: 212) samt den andra inom andra kammaren av herrar *Jacobsson* i Igelsbo och *Andersson* i Alfredshem (II: 322), har hemställts, att riksdagen måtte besluta att de två ovannämnda förste byråsekreterartjänsterna i Ce 27 på pensionsstyrelsens gransknings- och sjukvårdsbyråer icke skall indragas.

Beträffande motiveringen för motionärernas yrkande hänvisas till motionen II: 322.

Utskottet är icke berett att mot Kungl. Maj:ts förslag tillstyrka motionärernas yrkande om bibehållande av ifrågakvarande två förste byråsekreterartjänster i Ce 27.

Utskottet, som icke heller i övrigt funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer alltså,

I. att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för pensionsstyrelsen som föranledes av de av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 2 januari 1953 förordade förslagen;

b) fastställa följande avlöningsstat för pensionsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 379 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	65 850
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 649 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 643 150
	<hr/>
	Summa kronor 4 737 000;

c) till *Pensionsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 4 737 000 kronor.

II. att motionerna I: 212 och II: 322 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

71:o) **Pensionsstyrelsen: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 89, s. 196—198), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 7 000 kronor till sjukvård m. m., 106 000 kronor till kostnader för folkpensionernas utbetalande, 40 000 kronor till övriga expenser och 5 000 kronor i anledning av minskade uppbördsmedel, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Pensionsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 159 500 kronor.

72:o) **Pensionsstyrelsen: Pensionsstyrelsens ortsombud.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 90, s. 198 och 199), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 22 500 kronor för höjning av ortsombudens arvoden, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Pensionsstyrelsen: Pensionsstyrelsens ortsombud* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 415 000 kronor.

73:o) **Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 93, s. 202), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 600 000 kronor i anledning av att ersättningen till postverket höjts från 30 till 35 öre per utbetald folkpensionsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till postverket för pensionsutbetalningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 200 000 kronor.

74:o) **Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 94, s. 202—206), vilket innebär en anslagsökning med 1 910 000 kronor, därav 1 785 000 kronor i anledning av ökade kostnader för vård å pensionsstyrelsens sjukvårdsanstalter samt å sommarkurorter, 50 000 kronor för ökade vårdkostnader å lasarett och lupushem, 50 000 kronor till näringshjälp samt 25 000 kronor till resor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 13 525 000 kronor.

75:o) **Bidrag till sjukkassor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 96, s. 207—209), vilket innebär en anslagsökning med 5 000 000 kronor i anledning av en förutsedd höjning av statsbidraget till sjukkasorna i anslutning till fastställande av ny läkarvårdstaxa, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till sjukkassor* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 66 900 000 kronor.

76:o) **Moderskapspenning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, (punkt 97, s. 209 och 210), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Moderskapspenning* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 1 100 000 kronor.

Diverse.

77:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 100 och 101, s. 211) hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1953/54 såsom förslagsanslag anvisa

- a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* 1 315 000 kronor;
- b) till *Ersättning till statens domäners fond för upplåten mark* 5 400 kronor.

78:o) **Statens hyresråd: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 102, s. 211—214), vilket innebär å ena sidan en ökad medelsanvisning med 15 200 kronor för sammanträdesarvodet, 5 000 kronor för extra skrivhjälp, 72 800 kronor för automatiska lönestegringar och 2 600 kronor för vissa arvodeshöjningar samt å andra sidan en anslagsminskning med 35 200 kronor avseende kostnader för en under innevarande budgetår slutförd undersökning av fastighetsomkostnaderna, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hyresråd: Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 688 000 kronor.

79:o) **Statens hyresråd: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 103, s. 214 och 215), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 11 000 kronor till expenser m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens hyresråd: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 62 000 kronor.

80:o) **Ersättningar för skador vållade av vissa rymlingar m. fl.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 104, s. 215), vilket innebär en anslagsminskning med 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättningar för skador vållade av vissa rymlingar m. fl.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 40 000 kronor.

81:o) **Internationellt socialpolitiskt samarbete.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105, s. 215 och 216), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Internationellt socialpolitiskt samarbete* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 780 000 kronor.

82:o) **Understöd åt utlandssvenskar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 106, s. 216), vilket innebär en minskning av anslaget med 25 000 kronor i anslutning till belastningen under budgetåret 1951/52, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt utlandssvenskar m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 25 000 kronor.

83:o) **Bidrag till utlandssvenskarnas förening.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 107, s. 217 och 218), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utlandssvenskarnas förening* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 104 000 kronor.

84:o) **Understöd åt flyktingar m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 108, s. 218 och 219), vilket innebär en minskad medelsanvisning med 170 000 kronor med hänsyn till belastningen under budgetåret 1951/52, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt flyktingar m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 300 000 kronor.

85:o) **Social upplysningsfilm.** Kungl. Maj:t har (punkt 109, s. 219 och 220) föreslagit riksdagen att till social upplysningsfilm för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

Anslaget är i gällande riksstat uppfört med samma belopp.

Departementschefen anser det önskvärt, att filmverksamheten får fortgå även under nästa budgetår men kan icke förorda en av kommittén för social upplysningsfilm begärd höjning av anslaget.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Social upplysningsfilm* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

86:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 110, s. 220 och 221), vilket innebär en ökad medelsanvisning med 185 000 kronor med hänsyn till behovet av utredningar, den genomförda höjningen av dagarvoden och traktamentersättning m. m., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 835 000 kronor.

87:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111, s. 221), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 65 000 kronor.

88:o) **Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 112, s. 221), vilket innebär en anslagsminskning med 2 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 7 000 kronor.

89:o) **Behandlade frågor.** Sammansatta stats- och andra lagutskottet har förut avgivit utlåtande beträffande nedannämnda, av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

punkten 13: Mödrahjälp;

punkten 25: Ersättning till barnavårdsnämnderna för bidragsförskott;

punkten 91: Bidrag till folkpensioner m. m.;

punkten 92: Indextillägg å folkpensioner;

punkten 95: Särskilda barnbidrag till änkors och invaliders barn m. m.;

varom utskottet här velat

erinra.

90:o) **Uppskjutna frågor.** Utskottet kommer framdeles att avge utlåtande beträffande nedannämnda, av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

punkten 20: Bidrag till uppförande eller inrättande av ålderdomshem;

punkten 50: Bidrag till erkända arbetslöshetskassor;

punkten 61: Kapitalmedelsförluster och ränteeftergifter å vissa bostadsbyggnadslån;

punkten 62: Hyresrabatter för mindre bemedlade, barnrika familjer;

punkten 63: Särskilda bostadsrabatter;

punkten 64: Bidrag till främjande av bostadsbyggande på landsbygden;

punkten 65: Bidrag till inrättande av pensionärshem;

punkten 66: Bidrag till viss upplysningsverksamhet rörande byggnadstekniska frågor;

punkten 67: Statens kommitté för byggnadsforskning;

punkten 68: Byggnadsforskning;

punkten 79: Vissa tillägg å ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.;

punkten 80: Statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete m. m.;

punkten 82: Arbetarskyddsstyrelsen: Avlöningar;

punkten 83: Arbetarskyddsstyrelsen: Omkostnader;

punkten 84: Yrkesinspektionen: Avlöningar;

punkten 85: Yrkesinspektionen: Omkostnader;

punkten 98: Driften av centraldepån för blindas arbeten;

punkten 99: Bidrag till de blindas förening;

vilket utskottet härmed får för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 13 mars 1953.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit
från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Iwar Anderson, Näsgård, fröken Andersson, herrar Leander, Gillström, Pålsson, Sundelin, Bergh, Birger Andersson, Ragnar Persson, Bergman, Erik Svedberg och Axel Andersson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Malmborg i Skövde, Andersson i Malmö, Rubbestad, Lindholm, fröken Elmén, herrar Åkerström, Petterson i Degerfors, Onsjö, Persson i Växjö, Birke, Gustafsson i Skellefteå, fru Ericsson i Luleå, fröken Vinge och herr Blidfors;

dock har herr Lodenius deltagit i stället för herr Näsgård vid behandlingen av punkterna 53—90.

Reservationer.

1) vid *punkten 5* (Socialstyrelsen: Omkostnader) av fröken *Andersson*, herrar *Bergh*, *Skoglund* i Doverstorp och *Birke*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»I sitt yttrande över socialstyrelsens medelsframställning har statskontoret anfört, att det bör vara möjligt att utan besvärande återverkningar inskränka omfattningen av tjänsteresorna och att posten till reseersättningar — oaktat stegrade biljettpriser och traktamentsersättningar — bör upptagas med oförändrat belopp. Utskottet, som i tidigare sammanhang uttalat att frågan om en begränsning av socialstyrelsens reseverksamhet bör ägnas fortsatt uppmärksamhet av Kungl. Maj:t, delar statskontorets uppfattning beträffande möjligheterna att begränsa resornas omfattning. Härvid bör även tagas i beaktande att den genomförda kommunsammanslagningen, som minskat antalet kommuner med 1 461, bör kunna med-

föra ett minskat antal resor för konsultation och inspektion. Utskottet kan sålunda icke tillstyrka att posten till reseersättningar, såsom departementschefen föreslagit, uppräknas med 8 000 kronor. Mot medelsberäkningen i övrigt har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet alltså,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till *Socialstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 475 000 kronor.

2) vid *punkten 27* (Bidrag till driften av anstalter för halvöppen barnavård) av herr *Bergh*, som ansett, att utskottet bort tillstyrka det i motionerna I: 215 och II: 315 framställda yrkandet samt att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 18, som börjar med orden »I motsats» och slutar med orden »och skolöverstyrelsen», bort ha följande lydelse:

»I likhet med motionärerna anser utskottet övervägande skäl tala för att tillsynen över förskoleverksamheten och förskoleseminarierna överflyttas till skolöverstyrelsen. Inom den halvöppna barnavården har särskilt förskoleverksamheten ökat i omfattning under senare år samtidigt som de pedagogiska synpunkterna kommit alltmer i förgrunden. Utskottet hänvisar i detta sammanhang till skolkommissionens och skolöverstyrelsesakkunnigas uppfattning, liksom också till förskoleseminariernas lärarsällskaps remissyttrande. Verksamhetens anknytning till skolan skulle icke blott gagna barnen utan även vara till fördel för skolväsendets utveckling i övrigt. Det måste därför betraktas som angeläget, att tillsynen utövas av en pedagogiskt sakkunnig myndighet. För den centrala tillsynen av övriga institutioner, daghem av olika slag, synes socialstyrelsen tills vidare böra svara. Då den föreslagna gränsdragningen mellan berörda myndigheter liksom det erforderliga personalbehovet å resp. håll torde förutsätta en närmare utredning, förordar utskottet, att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer att förslag i frågan framlägges för nästa års riksdag.»

dels ock utskottets hemställan under b) bort ha följande lydelse:

»b) att riksdagen må i anledning av motionerna I: 215 och II: 315 i skrivelse till Kungl. Maj:t giva tillkänna vad utskottet anfört.»

3) vid *punkten 29* (Ferieresor för barn)

a) av fröken *Andersson*, herrar *Bergh*, *Skoglund* i Doverstorp och *Birke*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Ifrågavarande bestämmelser ändrades senast genom beslut av 1952 års riksdag. Under hänvisning härtill är utskottet icke berett tillstyrka motionärernas ifrågavarande yrkande.

Belastningen å ifrågavarande anslag uppgick under budgetåret 1951/52 till 2 529 623 kronor. Enligt socialstyrelsens uppgifter pekade tendensen under 1952 snarare på en minskning än ökning av resefrekvensen. Med hänsyn härtill synes anslaget även med beaktande av de höjda biljettpriserna kunna uppföras med oförändrat belopp eller sålunda med 200 000 kronor lägre än departementschefen föreslagit.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I:115 och II:173, i vad de berör förevarande anslag, till *Ferieresor för barn* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 700 000 kronor.»

b) av fru *Ericsson* i Luleå.

4) vid *punkten 30* (*Ferieresor för husmödrar*) av fru *Ericsson* i Luleå.

5) vid *punkten 32* (*Stipendier för underlättande av husmoderssemester*) av herr *Näsgård*, fröken *Andersson*, herrar *Pålsson*, *Sundelin*, *Axel Andersson*, *Malmborg* i Skövde, fröken *Elmén*, herrar *Onsjö*, *Gustafsson* i Skellefteå och fröken *Vinge*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 22, som börjar med orden »I fråga» och slutar med »200 000 kronor», bort ha följande lydelse:

»I fråga om husmodersstipendierna delar utskottet departementschefens uppfattning att nuvarande regler för stipendieutdelningen bör bibehållas men att stipendiernas antal bör ökas. Utskottet tillstyrker sålunda den föreslagna medelsanvisningen för sistnämnda ändamål.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Stipendier för underlättande av husmoderssemester* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 1 100 000 kronor.»

6) vid *punkten 36* (*Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m.*) av fröken *Elmén*.

7) vid *punkten 38* (*Bidrag till inrättande av inackorderingshem m. m.*) av herrar *Sundelin*, *Axel Andersson*, *Malmborg* i Skövde, *Lindholm*, fröken *Elmén*, herrar *Åkerström*, *Gustafsson* i Skellefteå, fru *Ericsson* i Luleå och fröken *Vinge*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka motionerna I:218 och II:296 samt att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Under anslaget hittills anvisade medel ha tidigare beräknats förslå till 11 inackorderingshem. Genom det tillskott å anslaget, som departementschefen föreslagit, torde det sista hemmet i ordningen kunna öppnas. Med hänsyn till den betydelsefulla verksamhet det här är fråga om anser utskottet, att antalet inackorderingshem bör ökas. Utskottet kan dock icke tillstyrka att medel härför under nästa budgetår anvisas i större utsträckning än som föreslagits i motionerna I: 218 och II: 296 eller sålunda för två nya hem.

Under hänvisning till det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen II: 164 samt med bifall till motionerna I: 218 och II: 296 till *Bidrag till inrättande av inackorderingshem m. m.* för budgetåret 1953/54 anvisa ett reservationsanslag av 46 600 kronor.»

8) vid *punkten 53* (Bostadsstyrelsen: Avlöningar)

a) av fröken *Andersson*, herrar *Bergh*, *Skoglund* i *Doverstorp*, *Rubbestad*, *Onsjö* och *Birke*, vilka ansett, att utskottet bort föreslå minskad medelsanvisning med 268 900 kronor och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 48, som börjar med orden »Utskottet har» och slutar med orden »Kungl. Maj:ts förslag», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Vid sitt ställningstagande till den föreslagna anslagsberäkningen har utskottet icke kunnat undgå att påtala de förutsättningar under vilka medelsbehovet beräknats för innevarande och nästa budgetår. Utskottet är självfallet medvetet om att genomförandet av de beslutade decentraliseringsåtgärderna påkallar en viss medverkan från bostadsstyrelsens sida under en övergångstid. Med hänsyn till att nämnda åtgärder börjat verkställas redan före utgången av 1952 kan utskottet dock icke finna annat än att det måste vara möjligt att åtminstone under nästa budgetår räkna med ett minskat personalbehov hos bostadsstyrelsen.

I den mån så visar sig erforderligt, torde den arbetskraft, som frigöres, kunna disponeras för att tillgodose det nämnda behovet av ökad personal för kameralsektionens aviseringsuppgifter. Några nya tjänster för detta ändamål synes därför icke böra beräknas. Icke heller kan utskottet tillstyrka att medel beräknas för en deltidsanställd arkitekt i Cg 31 å tekniska byrån. Slutligen kan utskottet icke förorda att det belopp av numera 180 000 kronor, som för innevarande budgetår anvisats för tillfälliga förstärkningar, alltjämt skall beräknas. Med hänvisning till det anförda bör den föreslagna medelsanvisningen minskas med 268 900 kronor, därav 176 300 kronor under icke-ordinarieposten och 92 600 kronor under posten till rörligt tillägg.»

dels ock att utskottets hemställan i nedan angivna hänseenden bort ha följande lydelse:

- »att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag
b) godkänna följande avlöningsstat för bostadsstyrelsen, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	423 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	73 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 717 200
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	15 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 097 500
	Summa kronor 3 326 100;

- c) till *Bostadsstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 3 326 100 kronor.»

b) av herr *Karl Andersson*.

9) vid *punkten 54* (*Bostadsstyrelsen*: *Omkostnader*) av fröken *Andersson*, herrar *Bergh*, *Skoglund* i *Doverstorp*, *Rubbestad*, *Onsjö* och *Birke*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»I likhet med statskontoret anser utskottet att den begärda ökningen av anslagsposten till reseersättningar bör begränsas till 5 000 kronor samt att anslagsposten till bearbetning av statistiskt material bör upptagas till oförändrat belopp. Till expenser för eget behov har departementschefen räknat med ett ökat medelsbehov av 80 000 kronor. Med hänsyn till att den föreslagna utflyttningen av ärenden från bostadsstyrelsen bör kunna minska behovet av inköp och underhåll av möbler m. m. förordar utskottet att expensposten höjes med endast 20 000 kronor. Anslaget bör sålunda uppföras med 477 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

- att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till *Bostadsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 477 000 kronor.»

10) vid *punkten 55* (*Länsbostadsnämnderna*: *Avlöningar*) av fröken *Andersson*, herrar *Bergh*, *Skoglund* i *Doverstorp* och *Birke*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka minskad medelsanvisning med 87 600 kronor och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»I det för innevarande budgetår anvisade anslaget ingår ett belopp av 75 000 kronor för tillfällig förstärkning av länsbostadsnämndernas personal. Departementschefen har utgått ifrån att detta belopp, vilket med hänsyn till den allmänna lönehöjningen uppräknas till 87 600 kronor, icke torde vara tillräckligt under nästa budgetår. Då säkra hållpunkter f. n. saknas för ett bedömande av de erforderliga personalförstärkningarna, anser sig departementschefen emellertid tills vidare böra följa bostadsstyrelsens förslag att det dubbla beloppet skall beräknas eller sålunda 175 200 kronor. Även om utskottet delar departementschefens mening att de under bostadsstyrelsens avlöningsanslag redovisade förändringarna i arbetsfördelningen mellan styrelsen och nämnderna torde påkalla en viss förstärkning för nämndernas del är utskottet likväl icke berett att f. n. tillstyrka den föreslagna dubbleringen av nämnda belopp.

Under återopande av det anförda får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag i övrigt hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag

a) besluta, att i personalförteckningen för länsbostadsnämnderna antalet kontorsbiträden i lönegrad Ca 8 skall ökas med fem;

b) godkänna följande avlöningsstat för länsbostadsnämnderna, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1953/54:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	33 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	100 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ...	1 426 000
4. Ersättningar till experter och sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	230 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	745 100
	Summa kronor 2 534 400;

c) till *Länsbostadsnämnderna*: *Avlöningar* för budgetåret 1953/54 anvisa ett förslagsanslag av 2 534 400 kronor.»

11) vid *punkten 70* (Pensionsstyrelsen: Avlöningar) av fröken *Elmén*.

12) vid *punkten 85* (Social upplysningsfilm) av fröken *Andersson*, herrar *Bergh*, *Skoglund* i Doverstorp, *Rubbestad*, *Onsjö* och *Birke*, vilka ansett, att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Enligt utskottets uppfattning utgör filmverksamheten ett sådant ändamål, där möjlighet till tillfällig begränsning av statsutgifterna föreligger.

Under hänvisning härtill kan utskottet icke tillstyrka, att medel för verksamheten anvisas för nästa budgetår.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må med avslag å Kungl. Maj:ts förslag besluta att reservationsanslaget till *Social upplysningsfilm* icke skall uppföras å riksstaten för budgetåret 1953/54.»